

L I E T U V I Ų

DIENOS

JUOZAS GIEDRAITIS, TAUTOS FONDO PIRMININKAS

LITHUANIAN DAYS
DECEMBER 1988

1988 M. GRUODŽIO MĖN.

*****

LIETUVIŲ DIENOS

LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029

Telefonas: (213)664-2919

*****
1988, Gruodis Nr. 10 (390)
December, 1988 No. 10 (390)

*****

Eina XXXVIII metai
Volume XXXVIII

• •

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.
"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN," PUBLISHED 1946-49

Redaguoja
REDAKCIŅĖ KOLEGIJA

Margis Matulionis, J.D.
Arūnas Barkus, M.S.
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

• •

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days"
permissible only with indication of this source

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku
Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.

Published monthly, except July and August

• •

"LITHUANIAN DAYS (ISSN : 0024-2950) is published monthly except July and August for \$20.00 per year by Anthony F. Skirius, Publisher, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029. Second-class postage paid at Los Angeles, California. POSTMASTER: Send address changes to LITHUANIAN DAYS, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029."

RATES/KAINOS

Single Copy/Atskiro nr. kaina.....\$ 2.00
Yearly Subscription/Prenumerata metams..... 20.00
Honorary Subscription/Garbės prenumerata..... 35.00
Rates in Canadian Dollars/Kainos Kanadiškais doleriais
Yearly Subscription/Prenumerata metams..... 30.00
Honorary Subscription/Garbės prenumerata..... 50.00

*****

Front Cover

Juozas Giedraitis

was born on Dec. 18, 1910 in the village of Paskynai, the Šimkaičiai district, the Raseiniai region. He finished highschool in 1930 in Raseiniai, and the military school in 1933. From 1936-1938 he took courses in military armament and served in the Lithuanian army until 1941. At the same time, he attended Vytautas The Great University, studying law, and graduated in 1938. During the occupation he worked as an attorney in Kaunas.

In summer of 1944 he moved to Germany and after the war took a leading role in the Lithuanian DP camp. In 1949 he immigrated to the United States and settled in Hartford, CT, where he went to work for the Royal Typewriter Co. He convinced Royal to manufacture a line of typewriters with Lithuanian characters and started his own distribution company, Sparta, to distribute these typewriters and other office equipment.

From his student days, Juozas has been involved with various Lithuanian organizations, including the Ateitis University Students Federation, the Lithuanian Community, and VLIKas. In 1973, he was instrumental in reorganizing various groups into the Lithuanian National Foundation, Inc., and is currently its president.

In 1941, he married Dr. Leonida Svilas, and together they have raised a son and daughter, Rimantas and Aldona.

Atsiųsta paminėti

Maironis. Nuo Birutės kalno. Poema.

Iliustravo ir viršelį piešė dail. **Ada Korsakaitė—Sutkuvienė**. Išleido mecenatai. 64 psl. Kaina 5 dol. Sukrauta ir platina: "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Tai pirmą kartą lietuvių kalba atspausstas mūsų didžiojo dainiaus Maironio praėjusiame šimtme tyje lenkiškai parašytas kūrinys, kurį į lietuvių kalbą išvertė poetas **Faustas Kirša**. Redagavo, įžangos žodį parašė ir spaudai paruošė Bernardas Brazdžionis.

NAUJOS KNYGOS

Petras Klimas DIENORAŠTIS, 1915-1919. Redaktorius — Ž. Mikšys, aplankas — V. O. Virkau. 456 psl. Kaina 20 dol. Išleido 1988 m. Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas.

Zefirina Puikytė-Balvočienė PASKUTINIS PABUČIAVIMAS. Eilėraščiai. Aplankas ir iliustracijos — Ilonos Brazdžionienės-Kerr. 61 psl. Kaina 5 dol. Išleista 1987 m.

Nauji žodynai

Gavome "Draugo" išleistus didesnio formato žodynus: **Lietuvių—Anglų k.** žodynas 18 dol. **Anglų—Lietuvių k.** žodynas 18 dol.

Užsakant paštu pridedama persiuntimui po 1.50 dol.

Lietuvių Dienos, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, tel.: (213) 664-2919.

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

<i>Vysk. P. Baltakis</i>	
Mieli broliai, sesės lietuviai.....	3
<i>Juozas Giedraitis</i>	
Tautos Fondo Veikla	4
VLIKo padėkos žodis.....	4
<i>Paulius Jurkus</i>	
Juozas Giedraitis Tautos Fondo ugdytojas.....	5
<i>Anatolijus Kairys</i>	
Ir aš paskambinsiu.....	8
<i>A. F. S.</i>	
Pavykęs VLIKo seimas.....	10
<i>Dr. Algis Budreckis</i>	
VLIKo Seimo atidarymas.....	10
<i>X. Y.</i>	
Praeity nenuskendę veidai ir vardai...11	
<i>Bernardas Brazdžionis</i>	
Kalėdų Kristau.....	12

ENGLISH SECTION

Juozas Giedraitis.....	2
The Lithuanian Woman in the Land of Kings and Princes.....	13
<i>Aloyzas Baronas</i>	
The Brink of Madness.....	15
<i>Arūnas B.</i>	
Gala Evening honoring Rūta Lee.....	16
Democratic Reform in the Soviet Union.....	17
Holiday Greetings.....	18

*****

BACK COVER

Rūta Bobelytė-Degesienė priima komuniją iš Popiežiaus Jono Pauliaus II Lietuvos Krikščionybės 600 m. jubiliejaus proga.
Rūta Bobelytė-Degesienė receiving communion from the Pope during the celebration of the 600th Anniversary of Lithuanian Christianity.

*****

Alės Rūtos "Margu rašto keliu". Apysaka biografiais atspindžiais. "Darbininko" premiją laimėjusi knyga. Įdomiai aprašomas poeto Bernardo Brazdžionio gyvenimas nuo pat gimimo dienos. Tai su autorės vaizduote ir tikrove supinti poeto gyvenimo įvykiai. Daug citatų iš B. B. poezijos. 281 psl. Spausdino tėvų Pranciškonų spaustuvė, Brooklyne. Viršelio ir aplanko piešinys ir tituliniai užrašai Edmundo Arbo. Kaina 10 dol.

Vytės Nemunėlio "Meškiukas Rudnosiukas", muzikalinis vaidinimas vaikams. 44 pusl. Muzika Giedrės Gudauskienės. V. Stančikaitės iliustracijos. Išleido G. Gudauskienė, Los Angeles, CA. Leidinys labai pravartus mokykloms, jaunimo organizacijoms. Kaina 8 dol.

MIELI BROLIAI,

Šiomet Kristaus gimimo šventę — Kalėdas, švesime stiprių emocijų ženkle ir su nauju viltingu pasitikėjimu meldsime Dievą, kad ir mūsų pavergtai tautai išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai, "Tauta, kuri vaikščioja patamsiais, išvys skaisčią šviesą, gyvenantiems tamsybių šalyje užtekės šviesybė". (Iz. 9:11)

Kiekvienos religinės šventės tikslas yra, prisimenant istorinį įvykį, priartinti mus prie Kristaus, padėti Dievo meilei pilniau pasireikšti mūsų gyvenime. Tačiau didžiųjų švenčių, ypač Kalėdų ir Velykų proga, mūsų dėmesys nukrypsta į tautą, nes daugiau negu kitu laiku, išgyvename jos vargus, džiaugsmus ir viltingus lūkesčius.

Prieš keletą mėnesių į viešumą išėjo ir žaibo greitumu tebeplinta tautinis bei religinis atgimimas, "vaduojas tautos sąmonę nuo senų minčių jungo bei kurias naujo gyvenimo siekius, pagrįstus dora, protu ir dvasia". (R. Ozolas, "Atgimimas" Nr. 1, 1988.IX.16). Tai ir užtvindė mūsų širdis viltingu džiaugsmu ir sykiu neramumais, jos ateitį norinčiais atspėti klausimais.

Mus džiugina kardinolo Vincento Sladkevičiaus užtikrinimas, kad, nežiūrint beatodairinės ateizacijos ir nužmoginimo metų, "kai jie turėjo kalbėti ne tai, ką manė ir daryti ne tai, ką sakė", nors tautos siela bei sąžinė tapo labai sužalotos, tačiau "nėra tiesa, kad visuomenė bemaž ištisai tapusi ateistiška ir, kad krikščioniškos vertybės jai nebereikalingos" ("Švyturys", Nr. 1. 1987). Persitvarkymo Sąjūdžio dėmesys dvasiškijai rodo, jog

Betliejus
Bethlehem

Piešė P. Jurkus
by P. Jurkus

Lietuvos inteligentija, nors ir auklėta ateistinio materializmo dvasioje, pradeda suprasti, kad be dorovinio atgimimo negali būti nė tikro visuotinio atsinaujinimo. Dar daugiau — mus džiugina jų išvalga, kad tik Kristuje gali išsipildyti tautos puoselėjimo viltys.

Ilgą laiką maniau, kad iš labirinto galime išeiti **jėga** (m.p.). Tada buvau iškėlęs šūkį: "Lietuvai reikia išauginti poetų su boksininko kumščiais... Dabar man svarbiau tai, kas siejasi su Kristumi... Kristus yra amžinybės metafora. Viltis. Kitos mes neturime". (Sigitas Geda, "Aušrinė", Nr. 1. 1988).

Neramumą kelia ir atsakymų ieško okupanto pakeista taktika. Tauta žino, kad ne iš meilės žmonėms ar iš pagarbos Dievo įsakymams, o ekonominių bėdų verčiama sovietų valdžia šiek tiek atleido religinį, tautinį ir kultūrinį gyvenimą kontroliuojančius varžtus: legalizavo tautos himną, trispalvę ir lietuvių kalbą; grąžino sostinės katedrą, toleruoja drąsius kardinolo pasisakymus; po ilgų "mokslinių" įrodinėjimų, kad Dievo nėra, leis tautai viešai ir iškilmingai švesti Išganytojo gimimo šventę; pirmą kartą Sovietų Sąjungos televizija transliuos Bernelių mišias.

SESĖS LIETUVIAI!

Ši tautos nerimą pergyvename ir mes, bandydami atspėti, ko tautai šiandien labiausiai reikia, kokios pagalbos iš mūsų laukia. Viena yra tikra, kad tauta nuoširdžiai įvertina kiekvieną mūsų apsilankymą ir jos praturtinimą ne "volgom" ar "žiguliais", o dvasią pakeliančią lietuviška knyga; tauta dėkinga už mūsų pastangas informuojant

pasaulį apie jai paneigtas teises. Tačiau virš visko, tauta dėkoja ir pakartotinai prašo "karštu maldu", kad šis viltingas spindulys nebūtų užtemdytas naujų represijų debesų, kad prasidėjęs atgimimas "turėtų tikrą pagrindą". "Entuziazmas greitai praeina, jei neturi tikro pagrindo — Dievo", perspėjo iš Sibiro lagerio grįžęs ir savo akimis netikėdamas, kas paskutiniiais mėnesiais tautoje įvyko, kun. S. Tomkevičius. "Jeigu mūsų jaunimas, vaikai, turės Dievą, mes turėsime ateitį. Jeigu jie neturės Dievo, tai nieko mums nepadės ir trispalvės" (LIC).

Švesdami Dievo Sūnaus išjungimą į mūsų gyvenimą bei su giliu dėkingumu priimdami Jį, iš naujo ateinantį malonės pavidalį į mūsų sielas, nuoširdžiai malda prašykime, sykiu su Mergele Motina Marija, kad ir mūsų "šėtono paunksmėje" gyvenančiai tautai "užtekėtų šviesybė", kad Dievuje atpažinę savo Tėvą, galėtume mylėti vienas kitą mus Kristaus mylinčia meile.

Linkiu skaidrių bei mielų Kalėdų ir visokeriopos Dievo palaimos Naujuose 1989 metuose.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, O.F.M.
New Yorkas,
1988 m. lapkričio 28 d.

TAUTOS FONDO VEIKLA

Tautos Fondo Valdybos pirmininko, Juozo Giedraičio pranešimas VLIK-o Seimui, Bostone, MA, 1988.X.12.

Nuo 1943-44 metų iki šiol, VLIK-as Lietuvos laisvės kovai yra išleides nemažai milijonų. Lietuvoje, Vokietijoje ir vėliau visos išeivijos lietuviai dirbo ir aukojo, kad VLIK-o 4-7 kalbomis ELTA informacijos biuletiniai, daugelis knygų, mažesni leidiniai, bei memorandumai įvairiomis kalbomis nenutrūkstamai informuotų pasaulio spaudą, parlamentarus, vyriausybes, leidyklas, apie okupuotos Lietuvos padėtį. Radijo bangomis iš Madrido, Filipinų, Romos valstybinio, Vatikano ir kitų radijo stočių nepaliaujamai laikė ryšį su pavergta tauta, kad išliktų lietuviais, nors ir "šėtono paunksmėje".

Su įtempimu sekame įvykius Lietuvoje, bet, atrodo, jog "perestroikos" ir "glasnost", SSSR neatsisakys nei partinės diktatūros, nei pasaulinės revoliucijos, nes juos, jau ne pirmas ir nepaskutinis kartas, bėdoje paremia vakarai, skolon parduodami technologinę virvę, kuria patys pardavėjai bus pakarti.

Kokius žygius bedarys mūsų veiksniai, — vis reikės daug lėšų, nes informacija iš ten yra gudri ir sukta, o reikia ją ištiesinti.

Iki 1973 m. VLIKas lėšas medžiojo pats per savąjį-senąjį Tautos Fondą, kurį neblogai rėmė pavieni asmenys, ALTAs ir kitos institucijos. Nuo 1983 m. Tautos Fondas, *Lithuanian National Foundation, Inc.*, ne pelno siekianti korporacija, yra savarankiška, tik jos vadovybė sudarant VLIKas turi 45% balsų svorį.

Pradžią buvo sunki: pvz., jei 1976 m. pradžioje TF-as turėjo \$66,242 ir tais metais gavęs \$58,689, — aukų metus baigė su \$73,128, tai šiandien galime pasidžiaugti, kad finansinis stovis yra žymiai geresnis — kasoje yra \$297,489 ir Lietuvos Išde (LLI) (jis įsteigtas tik 1979 m.) — \$728,872. Pridėjus tam tikras sumas užsienio TF atstovybėse ir nejudomą turtą, esantį mūsų kontrolėje, — dabar valdome \$1,299,309, nors per tą paskutinį 12-ka metų VLIKas išleido virš pusantro milijono.

L.L. Izdo kapitalas — neliečiamas, bus naudojamas TF-o uždaviniams Lietuvai tapus **nepriklausoma**. L.L. Izdo nekilnojamo turto pelnas, palūkanos ir dividendai, kas met perkeliama į T. Fondą jo dabartiniams uždaviniams vykdyti. (TF Įst. II, 1-3).

Jei 1977 metais TF nariais buvo 72 asmenys ir 21 organizacijos, tai šiomet yra apie 2000 narių ir 110 organizacijų. Kartoteka, kurią vedame nuo 1977.I.1, turi virš 6000 pavardžių ir kompiuterizuota. Detales matysite iš š.m. 10 mėnesių patiektos apyskaitos, kurią paruošė izdininkas.

Jei 1977 m. neturėjo nei vieno testamentu, tai dabar sąrašė ar susirašinėjime yra 215, bet atsiranda ir visai mums nežinomų, apie tai praneša advokatai ar Kanados vyriausybė. Iki šiol testamentais, iš 43 bylų, gauta \$232,595,

— daugiausia į L.L. Izdą. Šiuo metu yra vykdoma 11 bylų iš įvairių kontinentų, kas atneš gal nemažiau pusės milijono. Tie milijonai atsirado tik pasaulio lietuvių dosnumu ir TF pastangomis. Iki šiol testamentais rūpinosi, daugiausia, tik TF pirmininkas. Įskaitant Centro pareigūnus, 2 atstovybes Kanadoje, 2 Australijoje, 1 Anglijoje, 5 JAV ir eilę atskirų Igaliotinių (kaip darbštusis Ant. Januška Bostone), Tautos Fondo tinkle darbuojasi per 160 asmenų, kurie aukoja TF-ui ne tik savo talentus, energiją, laiką, bet ir pinigais. Jie nėra vien aukų rinkėjai, — jie plačiai išijungę ir į visokią VLIK-o veiklą, o kartais, kur reikia, atstovauja VLIK-ą. Šią TF tinklą reikėjo numegzti, o ir nuolat lopyti, nes vienam stulpui išvirtus, reikia statyti kitas... laiškais, telefonu, asmeniškais kontaktais. TF Atstovybės praveda vėjus, dažnai su kultūrine programa, kur pagerbiami aukotojai. Jie surenka nemažas sumas į L.L. Izdą įamžindami mirusius, jubiliumus įvairiomis progomis ir talkina Centrai visomis priemonėmis.

Žvelkime ateitin— jei 1977 m. VLIKas išleido \$51,803, tai 1988 VLIKo Tarybos patvirtintas biudžetas yra \$204,600. O kur TF vaju ir kt. operatyvinės išlaidos?

Juo didėja išlaidos, juo turime skubėti greičiau sukelti bent 5 mil. į L.L. Izdą, kurio palūkanos naudojamos Lietuvos laisvės kovai per VLIKą.

Tautos Fondas išvystė naujus planus, kurie naudingi ne tik TF-ui, bet ir aukotojams, tai — **BENDRANAUDĖ** sutartis, *Charitable Remainder Unitrust*, kuria pasinaudodamas, už stambesnę pinigų sumą arba net nejudomą turtą, aukotojas gali, iki gyvos galvos gauti palūkanas, kurios dažnai bus aukštesnės negu gaunamos bankuose. Palūkanos mokamos arba pagal susitarimą arba įstatyme numatytas lenteles. Pirmos kregždės, pagal šiuos planus, yra atskridę nuo 10 iki 100 tūkstančių pinigais ir nejudomu turtu. Šituo planu verta daugeliui iš mūsų suspažinti ir juo pasinaudoti, nes palūkanomis ir IRS lengvatomis gausit daugiau, negu buvo aukota. Klauskit informacijų iš Centro.

Baigdamas šį savo pranešimą iš eilės 12-jam VLIKo Seimui, ir jau tikrai paskutinį, noriu padėkoti VLIKo Valdybai, VLIKo Tarybai, Tautos Fondo Tarybai ir Tautos Fondo Valdybai už jų tikrai nuoširdų ir sėkmingą bendradarbiavimą išugdant Tautos Fondą į milijonus! Įpatinga padėka TF Atstovybių pirmininkams, jų Valdyboms ir plačiai išsklaidytiems mieliems igaliotiniams, kurių didele dalį per 12 metų asmeniškai aplankiau visuose kraštuose.

O didžiausia padėka priklauso ne tik TF vadovybės, bet ir VLIKo — viso laisvojo pasaulio lietuviams, dosniai ir nepaliaujamai aukojantiems Tautos Fondui. Jei taip ir toliau dirbsime, tai mūsų pastangos atneš gražių vaisių.

Lauksime Jūsų paklausimų, kritikos, pabarimų ir sugestijų dabar arba laiškais. Čia esame TF Tarybos ir Valdybos atstovai ir pasinaudokite klausdami ypač apie **Bendranaudę** sutartį.

*Juozas Giedraitis
TF Valdybos vardu*

VLIKO PADĖKOS ŽODIS

1988 m. lapkričio 11-13 d.d. sėkmingai praėjo VLIKo 45 m. jubiliejinis seimas Bostone. Sklandžiai buvo praversti pašnekėsiai su Bostono veikėjais, šeštadienio posėdžiai, banketas, sekmadienio pamaldos, kavutė uždromasis posėdis. Šalia VLIKo valdybos narių, Tautos Fondo atstovų bei 37 "vlikinių" grupių atstovų, posėdžiuose dalyvavo tarp 60 ir 70 vietos veikėjų, stebėtojų teisėmis. Penktadienio pašnekėsyje susibūrė 144 žmonių, o šeštadienio bankete dalyvavo 200.

Visi renginiai pavyko Bostono komiteto darbuotojų dėka. Šia proga Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nori viešai padėkoti VLIKo Seimui Rengti Komiteto nariams: pirm. Algirdui Budreckiui, išd. Arvydui Budreckiui, sekr. Giedrei Budreckienei, Aleksandrui Chaplikui, Gintarui Čepui, Martynui Dapkui, Vytautui Eikiniui, Antanui Januškai, vice-pirm. Astai Karosienei, kun. Albertui Kontautui, Mariui Navickui, vie-pirm. Juozui Renteliui, Algiui ir Birutei Skabeikiams, Daliai Ščiukaitei ir Bruteniui Veitui.

Norime išreikšti padėką Juozui Renteliui už pašnekėsio pravedimą, Astai Karosienei už registracijos ir banketo vadovavimą, Vytautui Eikinui už meninės programos paruošimą, Bruteniui Veitui už transporto paslaugumą, Daliai Ščiukaitei už tarpininkavimą su "Boston Globe" bei kitais reporteriais. Gintarui ir Valei Čepams už seimo bei banketo papuošimus ir kun. Albertui Kontautui už invokacijas ir seimo dvasią pagaunantį pamokslą.

Algiui ir Birutei Skabeikiams esame dėkingi už salių ir vaisių tvarkymą penktadienį ir šeštadienį. Įvertinant šeiminkes už puikias vaišes, reiškiamė padėką Giedrei Budreckienei, Valentinai Čepienei, Birutei Karosienei, Onai Ščiukienei ir Kastulei Vasiliauskienei. Taip pat dėkojam ponioms Merkienei ir Plevokienei už sekmadienio kavutę. (ELTA)

*Bernardo Brazdžionio
nauja poezijos knyga*

PO AUKŠTAISIAIS SKLIAUTAIS
atiduodama spaudai.

Visi, kurie norėtų įsigyti knygą sau ar duoti dovanų, prašomi pranešti, kieno vardu ir adresu ir kiek egz. siųsti. Taip pat prašome pažymėti, ar norima gauti dedikacija, kieno vardu ir autografas. Tikimasi, kad nemažai knygos bus siunčiama į Lietuvą.

Tiksli kaina dar nežinoma (gali būti apie 10 dol., plus įpakavimo ir pašto išlaidos). Atsilyginti — knygą gavus. Taip pat ir platintojai prašomi pranešti kiek egz. siųsti. (Sumažinti persiuntimo išlaidas galite užsisakyti ir pas knygų platintojus).

Knygos bus spausdinama tiek, kiek bus gauta užsakymų.

Užsakymus siųsti adresu: "Lietuvių Dienų" administracija, B. B. knygos užsakymas. 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029.

JUOZAS GIEDRAITIS — TAUTOS FONDO UGDYTOJAS

Giedraičių pavardė tiek senojoje Lietuvoje, tiek nepriklausomoje buvo gana garsi. Iš senosios Lietuvos laikų rasime ten eilę valstybės vyrų, karo vadų, senatorių. Garsiausia ši giminė buvo vyskupais: Merkelis Giedraitis (1536-1609), Steponas Jonas, (miręs Alsėdžiuose 1803), Juozapas Arnulpas (1754-1833), Simonas (1764-1844). Aukštaitijoje ir Giedraičių vietovė pavadinta pagal šią giminę, vyskupo Merkelio giminę.

Mūsų čia minimas Juozas Giedraitis pats ginasi bet kokios giminystės su šia vyskupų šaka. Gal istorikai ir išaiškintų, išvestų kokią giminystę iš senų senų laikų, bet tai tolimesnis praetis, kuria Juozas nei didžiavosi, nei dėmesio kreipė. Jis jau nepriklausomos Lietuvos auklėtinis, jos nepriklausomybės idėjų puoselėtojas ir savo gyvenimą skyres tai veiklai.

Žemaitijos sūnus

Juozas Giedraitis gimė 1910 gruodžio 18 d. Paskynuose, Šimkaičių valsčiuje, Raseinių apskrityje. Lankė Raseinių gimnaziją ir ją baigė 1930 m. Karo Mokyklą baigė 1933; 1936-38 lankė ginklavimo karininkų kursus ir iki 1941 metų tarnavo Lietuvos kariuomenėje.

Tuo pačiu metu Vytauto Didžiojo universitete studijavo teisę ir ją baigė 1938 metais. Okupacijų metais Kaune vertėsi kaip teisininkas, kaip advokatas.

1944 metų vasarą pasitraukė į Vokietiją, po karo gyveno anglų okupacinėje zonoje, kur lietuvių stovyklose ėjo vadovaujančias pareigas.

Sparta dirba sparčiai

Į Ameriką atvyko 1949 m. ir apsigyveno Hartforde. Darbą gavo rašomųjų mašinėlių "Royal" bendrovėje. Šios Royal mašinėlės buvo žinomos prieš karą ir Lietuvoje. Turėjo savo atstovybę ir platino mašinėles su lietuvišku šriftu.

Įsijungęs į šią bendrovę, J. Giedraitis tuoj sumojo, kad naujiems ateiviams reikės rašomųjų mašinėlių su lietuvišku raidynu. Jis patobulino lietuviškąjį raidyną, Royal bendrovė pagamino eilę mašinėlių, kurias J. Giedraitis ėmė platinti lietuvių tarpe. Kad būtų sklandžiau ir paprasčiau, jis tą savo prekybą pavadino Sparta. Sparta tikrai dirbo sparčiai. Skelbėsi laikraščiuose, šalia rašomųjų mašinėlių buvo ir

J. Giedraitis, Studentų Ateitininkų "Vytauto" klubo baltos šeimininkas, su klubo ženklais (juosta ir kepurė), sėdi 1 eilėj, 5-tas iš k.

J. Giedraitis, seated, 1st row, 5th from left, with club sash and hat at the ball of the Vytautas Club of the Ateitis Association of University students. He was the ball's host.

*Dr. Leonilė Giedraitienė-Svilaitė ir advokatas Juozas Giedraitis su vestuvių dalyviais
1941.IX.6.*

Dr. Leonilė Giedraitienė-Svilaitė and attorney Juozas Giedraitis at their wedding, Sept. 6, 1941.

Tautos Fondo valdyba posėdžiauja. Iš k.: V. Kulpa, A. Staknienė, J. Giedraitis, B. Lukoševičienė, M. Noreikienė, dr. J. Vytuvienė, A. Katinienė. Stovi: L. Tamošaitis, Reviz. k. atstovas.

Lithuanian National Foundation Board of director's meeting. From l.: V. Kulpa, A. Staknienė, J. Giedraitis, B. Lukoševičienė, M. Noreikienė, Dr. J. Vytuvienė, A. Katinienė. Standing: L. Tamošaitis, Representative of Auditing Dept.

Photo by — L. Tamosaitis

Tautos Fondo Valdyba po posėdžio, kuriame dalyvavo ir TF garbės pirm. prel. J. Balkūnas, PA, 1980. Sėdi. Iš k.: dr. Vytuvienė, prel. J. Balkūnas, Ona Strimaitienė, Marg. Samatienė. Stovi. Iš k.: Jonė Pumputienė, Aldona Katinienė, Marija Noreikienė, Birutė Lukoševičienė ir Juozas Giedraitis - pirm.

Lithuanian National Foundation Board of Directors meeting, 1980, with honorary chairman Msgr. J. Balkūnas.

Tautos Fondo valdyba posėdžiauja 1983 m. Iš k.: Elv. Ošlapienė, J. Pumputienė, dr. Jadv. Vytuvienė, A. Katinienė, J. Giedraitis, A. Staknienė, M. Noreikienė ir V. Kulpa.

Lithuanian National Foundation board of director's meeting, 1983. From l.: E. Ošlapienė, J. Pumputienė, Dr. J. Vytuvienė, A. Katinienė, J. Giedraitis, A. Staknienė, M. Noreikienė, and V. Kulpa.

Photo by —L. Tamosaitis

skaičiavimo mašinos. Susirišo su vokiečių bendrove Olimpia, kuri taip pat jo užsakymu pagamino mašinėlių su lietuvišku raidynu. Olimpia gamino rankines ir elektrines rašomasias mašinėles. Kurį laiką Sparta dar platino ir TV aparatus. Iš tos Spartos veiklos jis jau yra pasitraukęs, veiklos nebeplėtė ir patarnavo žmonėms tik tuo, kas buvo likę iš jo sparčios prekybos.

Į visuomeninę veiklą

Nuo pat studijų laikų jis domėjosi lietuviška visuomenine veikla, kiek sąlygos leido, joje dalyvavo. Platesnei visuomeninei veiklai atsidėjo atvykęs į Ameriką. Hartforde veikė įvairiose organizacijose. Jo pastangomis inkorporuota Ateitininkų Federacija ir Lietuvių Bendruomenė.

1961 metais persikėlė arčiau New Yorko, į Long Island, įsitvirtino East Northport, L. I., nes jo žmona, medicinos daktarė, gavo darbą veteranų ligoninėje.

Čia Juozas Giedraitis dar labiau išplėtė visuomeninę veiklą, dalyvavo VLIKe kaip Lietuvos ūkininkų sąjungos atstovas. 1973 metais įsijungė į Tautos Fondo veiklą.

Iki tų metų VLIKas savo veiklai medžiojo pats per senąjį Tautos Fondą, kurį neblogai rėmė pavieniai asmenys, ALTas ir kitos institucijos. 1973 fondas persiorganizavo, pasivadino Tautos Fondas — Lithuanian National Foundation, Inc. Ir čia Juozas Giedraitis išvystė plačią veiklą, telkdamas lėšas Lietuvos laisvinimo reikalams. Šis Fondas išlaiko ir finansuoja Vliko veiklą, leidžia Eltos biuletinį įvairiomis kalbomis. 1977 metais Tautos Fondariais buvo 72 asmenys ir 21 organizacija, gi dabar yra 2000 narių ir 110 organizacijų. Fondas sutelkė stambias lėšas Lietuvos laisvinimo reikalams, pačiame Fondo tinkle darbuojasi 160 asmenų. Ši tinklą ir suorganizavo Juozas Giedraitis.

1941 metais rugsėjo 6 Juozas Giedraitis vedė dr. Leonidą Svilaite. Su ja išaugino ir išmokslino sūnų ir dukrą. Atvykusi į Ameriką, ji buvo susirgusi ir turėjo ilgesnį laiką gydytis. Rūpestingai ją globojo tada Juozas. Išsigydžiusi ji ir pradėjo dirbti Long Island veteranų ligoninėje. Dirbo sėkmingai, buvo apdovanota įvairiais žymenimis. Išdirbusi 25 metus, pasitraukė į pensiją ir talkina savo vyrui.

J. Giedraitis, sūnus Rimantas ir duktė Aldona, Hartford, CT, 1960 m.

J. Giedraitis with son Rimantas and daughter Aldona in Hartford, CT, 1960.

O jis juda. Kas savaitę aplanko savo valdybos narius, aptaria reikalus, ieško būdų, kaip sutelkti daugiau lėšų. Jo dėka pačiame Tautos Fonde dar yra suorganizuotas Lietuvos Laisvės Fondas, kurio pagrindinis kapitalas neliečiamas, — laikomas nepriklausomai Lietuvai.

Specialiuose pietuose įteikiami pažymėjimai stambesniems aukotojams, Detroit, MI, 1986 m. 4-tas iš k. V. Tamošiūnas, sekretorius; Vl. Staškus, išdininkas; Eugenija Bulotienė, Michigan TF Atstovybės pirmininkė ir J. Giedraitis, TF Valdybos pirmininkas.

Honoring major donors to the Lithuanian National Foundation at a special dinner, Detroit, 1986. Fourth from left: V. Tamošiūnas, secretary; Vl. Staškus, treasurer; Eugenia Bulotienė, president of the Michigan chapter; and J. Giedraitis, national chairman.

Giedraičių šeima 1987 m. Kennebunkport, ME. Iš k.: dr. L. Giedraitienė, Kristina Juškytė-Giedraitienė, Aldona Giedraitytė-Gilmore, prof. dr. Jurgis Gilmore, vaikai Tomas Giedraitis, sūnus Rimas J. Giedraitis, Juozas Giedraitis. Antroji eilė vaikiai: Vincas Giedraitis, Nicolas ir Juozas L. Gilmore.

The Giedraitis family: Dr. L. Giedraitienė, K. Juškytė-Giedraitienė, A. Giedraitytė-Gilmore, Dr. J. Gilmore, grandson T. Giedraitis, son R. J. Giedraitis, J. Giedraitis. Back row grandsons: V. Giedraitis, Nicolas and Juozas L. Gilmore.

Nenurimdamas dabar jis Tautos Fonde išvystė naujus planus, kurie bus naudingi ne tik Tautos Fondui, bet ir aukotojams, — tai Bendranaudė Sutartis, (Charitable Remainder Unitrust), kuria pasinaudodamas, už stambesnę pinigų sumą arba net nejudomą turta, aukotojas gali iki gyvos galvos gauti palūkanas, kurios dažnai bus aukštesnės negu gaunamos bankuose. Kad ši plati veikla būtų sklandi ir tiksli, reikia idėti tikrai daug darbo. Tokio darbo nesigaili Juozas Giedraitis, Tautos Fondo valdybos pirmininkas. Prie jo prijungia dar ir savo rūpestingumą ir nuoširdumą.

Paulius Jurkus

Atsiųsta paminėti

Anatolijus Kairys, **Viena širdis**. Premijuotas romanas. Viršelį piešė T. Leipus. Išleido JAV LB Švietimo Taryba, 1988. 192 psl. Kaina 7 dol. Gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus.

A. Tyruolis, **TEN KUR NEMUNAS BANGUOJA**. Lietuvių kalbos skaitiniai šeštajam Lituanistinės Mokyklos skyriui. Visas tekstas kirčiuotas. Trečiasis leidimas išleistas su naujomis iliustracijomis — foto nuotraukomis, vaizduojančiomis Lietuvos gamtą ir geografiją; nuotraukas parūpino Viktoras Kučas, atrinko Regina Kučienė ir Ramunė Račkauskienė. Teksto rašiniai daugiau beletristinio pobūdžio; talkino jaunimo rašytojos D. Bindokienė, Nijolė Jankutė ir V. Vaitkevičienė.

Išleido JAV L. Bendruomenės Švietimo Taryba 1987. 186 psl. Kaina nepažymėta.

‘‘IR AŠ PASKAMBINSIU’’

Baigęs atostogas dar kartą įlipau į Aušros kalną. Kalnas mano akių vyzdžiuose kilo į begalinio aukščio šventovę, kuri baigėsi saulėje spinduliuojančiu apvaliu bokštu. Nepasieksi ir nesužinosi, kas ten spindi, kas slepiasi; erdvė, debesis ar mano vaizduotėje naujos Aušros kryžius, tai yra laikraščio, kuriam vardo dar neturėjau, idėja. Pačios kalno viršūnės niekad nepasiečiau, tačiau save tikinau, kad esu kalno viršūnėje, viską matau ir viską žinau. Pradžioje mane suima bejėgiškumas, paskui ramybė. Šilta srovė apipilia mano vaizduotėje kryžių, kuris aišku tėra vizija — iš nieko formuojasi naujas pasaulis, labiausiai stebinas mane patį. . . Ir imu mąstyti, imu skęsti kažkokioje poetinėje meditacijoje, lyg beprasmybėje, rašyti odes ir himnus, paskui dainuoti, šaukti Aušrą ir visus, kurie dar miega.

Pavargęs atsistoju ir atsiremiu ažuolo — būtinai ažuolo, ne kokio kito medžio, ir keliu akis į dangų, ieškau ten kažko pamatomo, nors žinau, kad erdvėje nieko nėra konkrečiau, tuštumbė beprasmybė, Dievo ilgesys, bet aš pozityvistas, vis tik įsitikinu, kad erdvėje, tuštumoje, keista, ne kitur, o tuščioje erdvėje, tyvuliuoja mano būsimieji keliai ir žygiai, iš ten turi ateiti galia atburti, kas užburta, atidengti, kas uždengta, ir atvesti prie svajonių išsipildymo. Kartais įsiklausau lapų šnarėjimo, medžių kalbos, paslaptingos, kaip ir mano misija, ramaus viršūnių ūžesio — garsai, garsai, mano širdies garsai. . .

Išgirdau šakelės trakstelėjimą. Nukreipiau akis — kažkas juda. Eina pasilenkęs, šliaužia, pastebiu viršugalvį, šviesių plaukų garbanas. Piemuo! Jis sustoja ir apsidairo. Jaunuolis abiem rankom nukelia vieną krūmokšni, kažką padeda, kažką paima. . . pastato krūmą atgal ir jį aptvarko. Aš daviau žingsnį į priekį ir atsistoju priešais jį. Vaikinas leidosi bėgti, bet išbėgti negalėjo — jis buvo raišas. Aš šūktelėjau lietuviškai:

— Palauk!

Nesitikėjau šioje vietoje matyti rusų ar lenkų jaunuolių, pačiame kaime. Vaikinas iškėlė rankas, bus pamanęs, kad esu ginkluotas eigulis, gaudas miško vagilius. Drebejo gražus blondinas, nedaugiau šešiolikos.

— Aš ne žandaras.

Vyrukas nuleido rankas. Jam aišku iš mano studentiškos uniformos, kad ne žandaras ir kad ne vietinis. Padaviau jam ranką, jis ištiesė savo abejingai, vis galvodamas ar čia nebus kokias apgaulė. Pasisakiau, kad esu studentas iš Varšuvos, atostogauju, tai ir vaikštinėju po giraitę. Vaikino nenuraminau. Jis tylėjo ir akimis ieškojo progos sprukti iš mano akių. Aš paklausiau jo vardo.

— Antanėlis.

— Antanas?

*Iš A. Kairio romano apie Vincą Kudirką
‘‘Nemarioji giesmė’’.*

— Ar ponas mane paleisi? — Antanėlis klausė drebančiu balsu ir rengėsi pravirkti.

— O kur aš tave dėsiau? — raminau nutaisęs itikinančią šypsena. — Ką čia veiki? Riešutauji? Antanėlis tylėjo.

— Ką slepi po krūmais? Maldaknyges?

Aš žinojau knygnešių istorijas. Šiurpios, neįtikėtina rizikingos, pasišventėliai, gabeną knygas iš Prūsų, kalendorius, maldaknyges, draudžiamą spaudą. Dingtelėjo mintis, kad pagavau knygnešį, dargi jaunuolį. Jo amžius ir išvaizda neatitiko mano išvaizduotai knygnešio profesijai.

— Ponas. . . matei?

Vaikinukas pradėjo verkti. Nustebau. Kaip toks verksnys drįsta užsiimti šitaip pavojingu amatu? Iš tiesų, aš pats mažai žinojau — baimė ir ašaros daug patikimesnės priemonės už ginklą ar drąsą. Man pagailo vyruko:

— Sakiau, kad esu ne žandaras, tai ko žliumbi? Parodyk, ką slepi — aš nupirksiu.

Vaikinas minutę svarstė. Paskui nukėlė krūmokšni, išvertė kelmą ir iškėlė medinę dėžę. Ji buvo pilna knygų ir laikraščių. Išraudo lyg vagiant nutvertas ir stovėjo visai suglumęs, drėgnomis akimis sekė mano judesius. Ant pačio viršaus gulėjo keli ‘‘Aušros’’ numeriai.

— Ir ‘‘Aušra’’?

— Ponas žinote?

— Aš skaitau.

Įmečiau į Antanėlio delną pusrublį ir paėmiau ‘‘Aušros’’ vieną knygutę, kurios dar nebuvo matęs — šių metų numerį pirmą.

— Gražą pasilaikyk. — Reikia kaip nors pralaužti nepasitikėjimo ledus, kitaip kalba neužsimėgs. Jau nesivaržydamas išsiėmiau savo ‘‘Aušros’’ numerį ir jam parodžiau. Antanėlio akys nušvito laiminga šypsena, jis susmuko prie brangios dėžutės ir pravirko džiaugsmo ašaromis. Ir aš nemažiaus susijaudinęs, laukiau iki vaikinukas nusiramins, vartau pirktąjį, skaitau savąjį numerius, užėinu Verversio straipsnį apie Dijonizą Pošką ir jo Baublį, dvieilį užrašą perskaitau garsiai:

‘‘Čion kitąkart pagonis pjovė ožką,

O dabar gyven’ Dijonizas Poška’’.

Dvieilis prajuokino Antanėlį, jis nusišluostė ašaras ir stačiai paklausė:

— Tai, ponas. . . kontrabanda?

— Ne, aš neužsiimu kontrabanda. Aš rašau.

— Ponas rašai?

Linksminu vyruką toliau:

‘‘Štai jau trečią metų buvio aš pradėjau;

Per metus praleistus nors daug vargo buvo,

Bet per Dievo valią viską iškentėjau,

Dėl naudos lietuvių dar ‘‘Aušra’’ nežuvo’’.

Antanėlis išdėliojo visą savo turtą — rinkis. Man nereikėjo, liečiau sudėti atgal į dėžę ir paslėpti.

— Ar ponas niekam nepasakysi?

— Garbės žodis.

Antanėlis sudėjo ir paslėpė. Jis smarkiai raišuoja, jo viena koja nesveika, trūkčioja.

— Kas tavo kojai?

Antanėlis kurį laiką delisė, tada pasakė:

— Reikės nupjauti.

— Parodyk.

Jis atmaukė kelniapuse, koja pajuodavusi — gangrena. Aš pasakiau, kad studijuojau mediciną, būsiu daktaras po kelių metų, atvažiuosiu gydyti. Antanėlis pakreipė galvą, suabejojo mano pažadu, tačiau pasakė, kur ji galima surasti. Lyg ir neįmanoma — iki aš būsiu daktaras, jo koja jau bus nupjauta.

Palipėję į kalno viršūnę susėdome pokalbiui. Antanėlio gyvenamoji vieta tolokai, kitoje parapijoje. Jis tarnauja pas kleboną už pusberni, aprūpina maldaknygėmis net tris parapijas, todėl klebonas patenkintas, atleidžia jį nuo darbo, tačiau vietos knygoms laikyti neduoda. Bijojau. Jam devyniolika metų, ne šešiolika, kaip aš spėjau. Aušros kalną jam parodė Baltrus prieš dvejus metus. Kai Baltrus žandarai suėmė ir pasodino į kalėjimą keturiems metams, jis liko jo vietoje. Baltrus kalėjime miręs, o gal nukankintas, jis nežino, sako labai mušė. Geriau tokių istorijų nepasakoti — sunku būsią užmigti.

— Tai šis kalnas iš tiesų Aušros kalnas?

— Nuo senovės, ponas, — patvirtino Antanėlis.

— O kas čia palaidotas? — kamantinėjau.

— Mieganti gražuolė. . .

— Gyva?

— Niekas nežino, — Antanėlis svajoja žiūrėdamas į ežero sidabruojančias bangas. — Nežinojo nė Baltrus. Ar palaidota gyva ar tik senų žmonių plepalai. Kalba tai kalba, o kai reikia prisiekti, tai balso ir nebėr.

— Kodėl prisiekti?

— Taigi todėl, kad gyva ar negyva. Jei palaidojo gyva, tai gali būti dar gyva. Baltrus manė, kad dar gyva.

— Ar Baltrus nežinojo?

— Jei ir žinojo, tai man nesakė. — Antanėlis atsiduso ir susimąstė. — Kartą sakė, kad Aušros kalne yra durys, galima įeiti vidun ir pamatyti, bet aš neradau.

— Tu ieškojai durų?

— Ieškojau.

— Ir neradai?

— Pasakų tai netrūksta.

— Kokių pasakų Antanėli? Jei žinai bent vieną, pasakyk?

— Mieganti gražuolė, — Antanėlis kalba drąsiau. — Ji miega viduje, už tų durų, kurių

negalima rasti. Tik ponas nesijuok. Gyveno kartą čia turtingas dvarininkas, pusiau žmogus, pusiau burtininkas — Valaitis. Jam aušra vis pasirodydavo anksčiau nei kitiems, todėl jis šeimyną keldavo anksčiau — “su aušra”. Mat tasai ponas Valaitis, kai dar nebuvo miško, užlipdaves ant šito kalno ir pamatydaves balzganą švieselę dar prieš aušrą. Dėlto žmonės ir praminė kalną Aušra.

— O ką girdėjai apie miegančią gražuolę?

— Dalykas nėra visiškai tikras, bet tokia gražuolė gyveno. Ar ji mirė ar tebegyvena — niekas nežino. Durų nėra — čia jau pasaka — neįeisi ir nepasižiūrėsi. O ką žmonės prišneka, nesupaisysi. Ar ji dar miega, ar jau atsikėlė ir išėjo pro tas pačias duris kaip įėjo — irgi niekas nepasakys, gyvų nebėra. Kiti sako, kad ponas Valaitis turėjęs gražią tarnaitę ir norėjęs ją nuskriausti, bet ji nesileido, tada ponas jai nedavė valgyti septynias dienas, o po septynių

— . . . varpas?

— Varpas gražuolę tikrai prikeltų, — Antanėlis pagyvėjo, — jei ten ji būtų, bet ponas neužmiršk, kad tai pasaka. Mūsų parapijos varpininkas kai užliūliuoja, tai girdėti per kelias parapijas, visi keliasi ir eina į bažnyčią pulkais. Jei kas paskambintų tokiu varpu, tai. . .

— Varpu iš armotos?

— Labai dideliu, — Antanėlis pamatė beržo viršūnėje juodą varną ir sumišo, bet to neparodė. — Kaip mūsų bažnyčios. Iš materiolo, kuris labai dunda. Kaip armota. Tokiu varpu paskambinus visi miegaliai prisikeltų. Kartą jis kalbėjo. . .

Antanėlis išispoksojo į juodvarnį.

— Kas kalbėjo?

— Klebonas. Mūsų bažnyčios varpas nėra didelis, bet varpininkas patyręs, moka užduoti ir pasukti skambalą taip, kad balsas drebėtų žmogaus balsu, o vis tiek į ankstyvasias mišias

---

“ — *Sentimentai romane — medus liepų žieduose. Nebijok. Mūsų istorijos žymė ir esencija. Ir tebūnie! Ne drąsa gimdo didvyrius, o didvyriai drąsa. Nėra sentimentalios kalbos — yra tik nepasotinama žmogaus-rašytojo dvasia. Sentimentalistai nuolat kyla prie žvaigždžių, bet visuomet pasilieka žemėje. Vienatvė ir kančia apvainikuoja rašytojus laurais.*

Širšė pravirko balsu, aš nežinojau, kaip ją nuraminti. Bitė, kuri davė Juškytei Širšės slapyvardį, apkabino ją ir pabučiavo.

— *Romantizmas irgi jau praeity, bet ar išnyks romantika? Niekada, niekada! Ar nėra kilnu idealizuoti, kas idealu? Gyvenimas dygus, tai kuo pasotinsi tiesos išsiūgusią sielą? Mūsų Tėvynė suvargusi, rusų rusinama ir dusinama, velka svetimą jungą. Reikia ją prikelti iš mirties guolio, o kaip? Natūralizmas, realizmas neprikels. Istorinė romantika prikels. Sentimentalizmas prikels. Svajonė ir fantazija prikels. Baironas — romantikas, mirė už Graikijos laisvę. Puškinas — romantikas, mirė už bevertę savo žmonos garbę. Mickevičius — romantikas, mirė už Lenkijos idealą. Kodėl ne? Ar mūsų gyvenimas nėra sentimentalus romanas? Ar poezija nėra reali jėga? Kada mylima Tėvynė, jos dangų ir žemę, kas joje auga ir žydi, jos grožį ir negrožį — tokią, kokia ji yra — kodėl nepasiduoti iliuzijos didybei? Geriau neapsiekiamas idealas už neviltį. Geriau šviesus mirażas už vidurnakčio tamsą. Geriau tikėti gražia praeitimi, negu verkšlenti dėl kažkada buvusių tėvų klaidų ar knaisiotis senkapių kaulų dūlėsiuose. Tamsybė daro mus tamsius. Ir tai ne aforizmas ar paradoksas. Kas iš to, jei nuo kurčiojo ir aklojo pečių nuimsime priespaudos našta — tuoj uždės kiti, dar sunkesnę! Prieš išsijudindami iš inercijos taško, pastatykime veidrodžius ir leiskime kiekvienam save pamatyti! Idealas visuomet netikėtas ir nepasiekiamas, sukrečias sąmone.”*

“Nemarioji giesmė”, 215 psl.

---

dienų pagirdęs ją tokia beržo sula nuo kurios mergaitė užmigo. Ir miega iki šiai dienai, nes sula buvo užnuodyta. Ir miegos iki nuodai išsидуos. Galėjęs, sako, prikelti tokiu varpu. . .

— Kokiu varpu?

— Tokiu varpu, kuris išlietas iš armotos. Tokios armotos tas Valaitis neturėjęs, tai ir neprikėlęs. Galima prikelti šaudant, bet jei neturi armotos, tai iš ko šausi?

— Iš armotos. . .

— Tokius dalykus žmonės slepia, jei ir žino. Tyli. Kalbėti neapsimoka už dyką. Ponas žinai, kad už gražias pasakas dabar gerai moka, iš miestų atvažiuoja mokyti žmonės pasakų surašyti, dainų pasiklausyti, tai pasakoriai visko prišneka, tik mokėk jiems pinigų, ponas. . .

daug nesusirenka. Dabar klebonas renka aukas dideliu varpui, sako, iš Prūsijos. . .

— Varpui iš Prūsijos?

Tai ir buvo tai, ko aš ieškojau — idealas! Varpo idealas! Iš Prūsijos. Varpo idealą man pakišo sveikas kaimo protas visai realia pasakos forma. Išmintis — ne inteligentijos monopolis! Ir “Aušra” leidžiama Prūsijoje, nušvietė atgimimo kelią žalia šviesa, iš ten turi suskambėti ir į darbą kelias varpas. . .

Aš greit atsisveikinau Antanėlį, pažadėjau aplankyti klebonijoje ir atvežti kojai vaistų. Jau žinojau, ką darysiu — o tai svarbu, jei ne svarbiausia! Svajonių ir svarstymų laikas pasibaigė, atėjo ryžto ir darbo metas. Mokslas ir logika čia galioja tiek, kiek pasakoje vienam įveikti

šimtą! O įveikia. Ji miega popieriniame karste, tad ir prikelti galima tik skambinant popieriniu varpu. Ir skambės! O, kaip skambės popierinis varpas! Varinis taip neskamba! Nėra skambesnės medžiagos už popieri! Toliausiai girdimas balsas! Nėra tokios galybės, kurios neįveiktų popierinis durklas! Nėra tokio miego, kurio nepažadintų popierinė patranka, nėra. . .

Ir aš paskambinsiu. Tegirdi mano priesaiką motina. Tegirdi bažnyčia, kryžiai, kapai senelių — aš paskambinsiu. . . Paskambinsiu taip, kad mano varpas bus girdimas už tėvynės sienų. Jį girdės visi. Gyvieji ir mirusieji. Karaliai ir kareiviai. Draugai ir priešai. Rusai ir lenkai. Gubernatoriai ir pats caras! Girdės visi — kas nori ir kas nenori!

Anatolijus Kairys naujame savo romane “Nemarioji giesmė” vaizduoja Vinco Kudirkos gyvenimą, o gal geriau pasakius, vidinį dvasios augimo pasaulį, kurį retrospektiniu būdu skaitytojui atskleidžia du asmenys — pats Vincas Kudirka ir Valerija.

Valerija, notaro Povilo Olechovskio duktė, nuo pat jaunystės slaptai mylėjusi Vinca, vėliau išteka už Krašausko ir anksti tampa našle (su dukrele), V. Kudirkai baigus medicinos mokslus, likimo suvedama bendram gyvenimui, kurio metu vyksta abiejų “išpažintys” sau. Vincas ir dabar nemylti jos kaip moters (jis susižadėjęs su Lietuva ir su jos literatūra), Valerija jį myli dvasiškai ir tampa Vinco globėja ir geradare, brangiausiu žmogum pasauly, jo “angelu sargu” (200 psl.)

Nuo Vincuko motinos pasakojimo apie Aušros kalną, kuriame miega užburta karalaitė iki Varpo minties sekame Vinco Kudirkos gyvenimo kelius ir vingius, nutolimo nuo lietuviybės ir vėl grįžimo periferijas, kol vienoje puotoje, netikėtai patekus “Aušrai” į jo rankas, prasideda pabudimas, bendravimas su to meto lietuviais veikėjais, visuomenininkais, rašytojais poetais — “litvomanais”. Čia trumpais momentais pro sceną praeina ir kun. Užupis, ir Juozas Andzulaitis, ir Vincas Pieteris ir Pranas Bučys (vėliau vyskupas), Petras Kriaučiūnas, Petras Vileišis, moterys — rašytojos-auklėtos Jadvyga Juškytė, Gabrielė Petkevičaitė-Bitė ((žiūr. š.m. “L.D.” lapkr. mėn. numery jos atsiminimų pluoštą “Kudirkos aplankymas”).

Reikia romaną paskaityti, kad pajustum ir “pamatytum” kaip autorius gerai jaučiasi, aprašinėdamas čia “lenkomanų” čia “litvomanų” veiklos sferas. Beje, veiksmo pasakojime nedaug, bet vaizduojamų asmenų vidaus pasauliai atskleidžiami su dideliu rūpestingumu, tikslumu bei romantišku nuoširdumu ir meile. Ir tai yra veikalo stiprybė.

PAVYKĖS VLIKO SEIMAS

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 45-tas seimas vyko lapkričio 11-13 d.d., Bostone, MA, kur iš vietos organizacijų veikėjų sudarytas seimo rengimo komitetas.

Lapkričio 11 d. penktadienio vakare, So. Bostono Piliečių Draugijos užkandinėje įvyko Seimo atstovų ir visuomenės pašnekėsys, pravestas VLIKo pirm. dr. K. Bobelio.

Lapkričio 12 d. Quality Inn viešbutyje vyko seimo posėdžiai. Atidarymo žodį tarė dr. Algirdas Budreckis, rengimo komiteto pirmininkas ir VLIKo pirm. dr. Bobelis. Maldą sukalbėjo Šv. Petro parapijos klebonas kun. A. Kontautas.

Sudarytas prezidiumas, kuriam pirmininkavo T. Blinstrubas ir Z. Juras.

Po daugybės sveikinimų raštu ir žodžiu, pranešimus darė VLIKo Tarybos ir Valdybos pirmininkai. Išsamiausia pranešimą apie VLIKo veiklą davė pirm. dr. K. Bobelis. Sekė VLIKo kraštų igaliotinių pranešimai. R. Kojelytė davė pranešimą apie VLIKo Tarybos veiklą. Tautos Fondo pranešimus davė pirm. J. Giedraitis ir A. Daunys.

Dr. Algirdas Budreckis, Margarita Samatiene ir Antanas Skirius, Kalifornijos atstovas, VLIKO seimo metu Bostone, 1988.

Dr. Algirdas Budreckis, Margarita Samatiene, and Antanas Skirius, Rep. from California, at the VLIKas convention.

Popietinėje sesijoje skaitė paskaitas apie padėtį ok. Lietuvoje ir jos atgarsius Vakarų Europoje, dr. K. Bobelis ir J. Stiklorus, abu dalyvavę konferencijoje Vokietijoje. Diskusijose dalyvavo ir svečiai.

Vakare Piliečių klubo salėje vyko banketas. Svečius pristatė komiteto vce-pirm. A. Karosienė; programą išpildė Bostono vyrų sekstetas (V. Eikinas, R. Lizdenis, B. Banaitis, G. Simokaitis, N. Lingeraitis, R. Lingeraitis), puikiai sudainavęs ir publikos išprašytas dar kelių dainų priedo.

Sekmadienį Šv. Petro bažnyčioje delegatai išklaušė mišių, kurias atlaikė ir pasakė

VLIKO Seimo atidarymas

VLIKO pirmininkas dr. Kazys Bobelis kalba seimo metu Bostone, 1988 m. lapkričio 12 d. Speech by VLIKas president Dr. Kazys Bobelis at 1988 convention, Boston, Nov. 12, 1988.

Photo by —J. Rentelis

VLIK-o Seimas yra neeilinis įvykis, nes jau šiais metais Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui sueina, kovos už tėvynės išlaisvinimą pastangų, 45 metų sukaktis.

Mūsų tauta, Lietuva, kūrėsi žilojoje senovėje. Ji suklestėjo kaip tautinė valstybė prieš tūkstantmetį, atstatė savo suverenumą prieš 70 metų. Deja, trigubas svetimųjų smurtas sužlugdė tą suverenumo pasireiškimą. Nepaisant dešimtmečių svetimųjų engimo, lietuvių tauta savam krašte vėl viešai reiškia tautines manifestacijas. Vien šių įvykių faktas pabrėžia, kad Lietuvos rezistencijos reiškinys, tiek krašte, tiek išėivijoje — Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas tebėra reikal-

pamokslą apie VLIKo veiklą ir įvykius ok. Lietuvoje, kun. A. Kontautas.

Po pietų vyko trečias VLIKo posėdis, kuriame buvo priimtos rezoliucijos. Pirm. dr. K. Bobelis pasakė užbaigiamąjį žodį.

VLIKas suvažiavimus ruošia kas kart kituose miestuose tam, kad viso lietuvių kolonijos turėtų galimybę susipažinti su VLIKo ir Tautos Fondo veikla.

VLIKą sudaro (po tris atstovus iš kiekvienos) šios organizacijos: Lietuvių Fronto Bičiuliai, Lietuvių Krikščionių Darbininkų S-ga, Lietuvių Demokratų S-ga, Lietuvių Rezistencinė Santarvė, Lietuvos Tautinis Sąjūdis, Lietuvių Vienybės Sąjūdis, Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, Lietuvos Darbo Federacija, Lietuvos Laisvės Kovotojų S-ga, Lietuvos Socialdemokratų Partija, Lietuvos Ūkininkų Partija, Lietuvos Ūkininkų S-ga, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų S-ga, Mažosios Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis, Rytų Lietuvos Rezistencinis Sąjūdis (Vilniaus krašto).

Tiek skirtingų pasaulėžiūrų atstovų vieningai dirbo, pamiršę ginčus ir skirtumus, — visus jungė šio seimo šūkis: **Visų lietuvių tikslas — laisva ir nepriklausoma Lietuva.**

Kaliforniją atstovavo Antanas Skirius, Lietuvių Vienybės Sąjūdžio delegatas.

A.F.S.

ingas perduoti tautos tikrą valią šių dienų laisvoms valstybėms.

Lietuva tebėra gyva ir jos ateitis — ryžtingas jaunimas šiandieną — ar tai katalikų pogrindžio Lietuvos Laisvės Lygos, ar tai tautiškai nusiteikusių iš viršaus nacionalkomunistų Per-sitvarkymo Sąjūdžio šūkiu motyvuojamas, vis vien šiandien tas jaunimas drąsiai pasauliui pareiškia, kad lietuvių tauta gyva!

Šių įvykių akivaizdoje Lietuvos rezistencijos atstovybė išėivijoje — Vliko atstovai susirinko Bostone. Tai bus antras įvykis, kada Vlikas tautos reikalus svarstys Bostone. Anuomet Vliko atstovai ir svečiai sugužėjo Bostonaną pirmą kartą užgirsti ir pamatyti tautos didvyri Simą Kudirką. Tuo metu pirmininkaujantis a. a. laisvės kovotojų atstovas inž. Vytautas Iz-bickas prabilo: “Sveikinu Vliką suvažiavusį į Amerikos laisvės lopšį!” Tiesa, Fanuelio salėje gimė Amerikos Revoliucijos ir tautybės mintys.

Šių metų Seime yra skirtingos mintys. Mūsų tauta nesiformuoja, o pakartotinai siekia atstatyti savo nepriklausomumą. Anuomet buvo vieno jauno jūrininko šuolis į laisvę, šiais metais visa lietuvių tauta ryžtasi atlikti tokį šuolį.

Yra balsų, kurie, lyg graikų mitologijos sirenos čiulba, jog dabar Lietuva laisva, tad nereikia jokių vaduotojų — Vliko, Alto ar net Bendruomenės. Nejaugi užmiršome Stalino išminties, kad leista yra nacionalinė forma, tačiau reikia laikytis socialistiniu (t.y. leninistiniu) turiniu. Trispalvė virš Gedimino kalno dar negarantuoja laisvo ir lietuviško Vilniaus!

Vliko Seimui Rengti Komiteto tikslas nėra pamokslauti ar diktuoti Seimo dalyviams programos. Toli gražu ne. Mes visi linkime rimto susimąstymo, motyvuotų svarstybių ir, pagaliau, nutarimų, kurie nurodys laisviems lietuviams, kaip nuteikti tautos manifestacijas į sveiką ir realistinį kelią.

Dr. Algis Budreckis

PRAEITY NENUSKENDE VEIDAI IR VARDAI

Kiek senumo foto nuotrauka, spausdinama šio puslapio dešinėje pusėje ir kas ta asmenų grupė? Nuotrauka lygiai penkias dešimties metų. Asmenys — Lietuvos Rašytojų Draugijos valdyba (1938 m. lapkr. 2 d.)

Iš kairės: Juozas Ambrazevičius (vėliau „susilietuvinęs“ pakeitęs pavardę į Brazaitis), Juozas Graičiūnas, Juozas Grušas, valdybos pirmininkas, Bernardas Brazdžionis ir Vytautas Bičiūnas. V. Bičiūnas iš jų vyriausias (45 metų amžiaus), Bern. Brazdžionis — jauniausias (31 metų). Gyvųjų tarpe šiuo metu belikę tik du: Jonas Graičiūnas Lietuvoje, sulaukęs 85 metų, ir Bern. Brazdžionis, išėivijoje, baigias 82-sius metus. Jų kartos rašytojų Lietuvoje bėra gal vienas kitas, kai tuo tarpu išėivija dar gali pasigirti nemažu to amžiaus rašytojų-poetų skaičiumi (Vyt. Alantas, P. Babickas, L. Dovydenas, J. Gliuda, J. Jankus, B. Raila, A. Rimydis...)

Juozas Brazaitis tuo metu (1938 m.) buvo tik literatūros mokytojas ir spaudos bendradarbis literatūros temomis, „XX a.“ dienraščio steigėjas ir redakcijos narys. Ką tik buvo išleides nemažą studiją apie Vaižganto kūrybą.

Iš mažesnių studijinių darbų apie klasikų rašytojus būtų galima paminėti 1932 m. „Židinio“ žurnale spausdintas „Beletristo žodis. Pietario stiliaus analizės eksperimentas“; 1935 m. „Naujojo Romuvoj“ spausdintas „Baranauskas — prieštaravimų žmogus ir poetas“. 1931 m. „Židiny“ išspausdintas straipsnis apie S. Petkevičaitę-Bitę, 1934 m. — apie Julijoną Lindę-Dobilą, 1936 m. — apie Lazdynų Pelėdą ir kt.

Po nuotraukos, 1938 metais J. B. išleido literatūrinių straipsnių rinkinį „Lietuviai rašytojai“, kur surinkti minėtų vyresnių ir pačių jaunuųjų rašytojų bei poetų kūryba laiko, idėjiniu bei estetiniu požiūriu. Rankraštyje buvo rašoma (ar jau baigta) Maironio monografija, kurios keletas dalių buvo pasirodę periodikoje. „Lietuvos Aide“ J. B. buvo žinomas kritikas V. Kiečio slapyvardžiu, o „XXa“ — publicistas Servus vardu. Suredagavo ir išleido K. Donelaičio poemą „Metai“ ir baigė paruošti Maironio poezijos tomą, kurį užėję bolševikai sulaukė (buvo atspausdinta tik keli korektūriniai egz.).

Lietuvai netekus nepriklausomybės, J. Brazaitis, kaip ir kiti rezistencijos asmenys, turėjo pasitraukti į užsienius. Pasikeitė ir jo — kultūros veikėjo — profilis. Teko įklimpti į rezistencijos ir politikos liūnus. Dirbti Vlike ir Fronto Bičiulių sąjūdyje. Teko rašyti, šalia kultūros, literatūros klausimų, ir apie pasižymėjusius lietuviybės baruose asmenis (J. Eretas, K. Pakštas, J. Eretas, kun. St. Yla, A. Maceina, A. Damušis...), ir Lietuvos laisvinimo problemomis bei rezistencijos temomis. Šiuo klausimu pseudonimu pasirašęs išleido visą knygą „Vienų vieni“, kur iškeliamas lietuvių rezistencijos komunizmui

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba 1938 m., lapkričio 2 d. Iš k.: Juozas Ambrazevičius-Brazaitis, Jonas Graičiūnas, Juozas Grušas — pirmininkas, Bernardas Brazdžionis, Vytautas Bičiūnas.

Directors of the Lithuanian Writer's Guild, November 2, 1938. From left: Juozas Ambrazevičius-Brazaitis, Jonas Graičiūnas, Juozas Grušas — president, Bernardas Brazdžionis, Vytautas Bičiūnas.

istorinė raida ir ryškieji faktai. 1980-85 m. m. išleisti šeši J. B. raštų tomai.

J. B. studijavo Kauno ir Bonos universitetuose, mokytojavo, dėstė universitete. Po I-mos komunistų okupacijos vadovavo laikinai vyriausybei, kurią okupacinė valdžia užgniaužė.

J. Brazaitis, gimęs 1903 m. gruodžio 9 d. Trokiškiuose, Marijampolės apskr., mirė 1974 m. lapkr. 28 New Yorke.

Jonas Graičiūnas, poetas, studijavęs Kauno un-to humanitariniam fakultete, beklausydamas kursą išvyko į provinciją vid. mokykloje dirbti, karts nuo karto atvykdamas paskaitoms ir egzaminams.

Spaudoje pasirodęs 1924 m., studentaudamas jau buvo žinomas poetas, daugelio žurnalų — Akademiko, Mokslo Dienų, Vairo, Timito ir kt. bendradarbis.

Pirmą eilių rinkinį „Karo stovis (dūšioj)“ išleido 1928 m., antrą „Akių ganyklose“ — 1930. 1938 m. pasirodė rinktinė „Ižas Nemune“.

1936 m. atsikėlė į Kauną ir dirbo Eltos žinių agentūroje, buvo Radijofono redaktorium. Lietuvą antrą kartą okupavus komunistams, ne tos ideologijos rašytojams buvo labai sunku pataikyti į taktą. Ir J. Graičiūnas (kaip A. Miškinis, K. Inčiūra ir kt.) buvo išsiųstas į Rusijos gilumą „persiauklėti“. Po sunkių „rekolekcijų“ grįžo aplamdytas, iš esmės nepasikeitęs, bet spausdintis galėjo, ypač kad ir režimo vadelės po Stalino mirties buvo kiek atleistos.

J. Graičiūnas rašė originalius eilėraščius ir nemažai vertė gaudamas honoraro pragyvenimui, ypač vertintinas puikus gruzinų epo Šotos Rustavelio „Karžygis tigro kailiu“ vertimas.

Kaip ir savo kūrybos pradžioje, ir vėlesniais metais nežiūrint sunkių pergyvenimų, Jonas Graičiūnas išlaikė manieringą stilių, su tam tikra braviūra ir kiek pakeltu tonu; tai matome ir iš knygų pavadinimų: Saulėlydžio freskos, Po žaibo sparnu, Prie hipokrenės versmės...

„Antrųjų vainikų“ poezijos antologijoje (1936 m.) J. G. vietoj autobiografijos parašė neva nekrologą, kurį jo paties žodžiais sakant „kai kada, o gal ir netrūkus, parašys laikraščiai“. Laimė lėmė: laikraščiai dar neparašė.

Bet nedidele dalele to neva nekrologo galime pasinaudoti: „J. Gaidžiūnas gimė 1903 m. Kaukaze, Tifliso mieste. Po 1905 m. revoliucijos tėvai parsivežė šį būsimą nepriklausomos Lietuvos pilietį į Kupiškio valsčių, tėvo pirktan ir gražian Grauželiškių vienkiemis, kuris dabar vadinasi J. Graičiūno tėviške“. Tada — taip. Bet kaip dabar, po 52 metų? Autorius, be abejo, žino. Ir apie tai, kaip ir savo gyvenimo odisėją, galėtų ir kitiems papasakoti.

Juozas Grušas, baigęs Kauno un-to teologijos-filosofijos fakultete lietuvių literatūrą, į literatūrą įėjo kaip beletristas su apysakų rinkiniu „Ponia Bertulienė“, o iškilo kaip vienas geriausių beletristų su novelių rinkiniu „Sunki ranka“ (1937) už kurį buvo paskirta premija. Nemažą triukšmą sukėlė satyrinis romanas „Karjeristai“, kuriame autorius kritiškai pažvelgė į jaunąją nepriklausomos Lietuvos valdininkiją-inteligentiją, stipriai pavaizduodamas idealizmo ir karjerizmo susidūrimą to meto Lietuvoje.

Dirbo daugiausia spaudoje, redagavo ūkininkams laikraštį „Mūsų laikraštis“ (kaip ir antipodas valdžios leidžiamam „Mūsų rytojui“).

Valst. Dramos teatras (1942-3 m.) pastatė J. Grušo dramą „Tėvas“.

Gerai užsirekomendavęs kaip stiprus talentas, nežiūrint griežtai krikščioniškos ideologijos, kurią išpažino kaip žmogus, Juozas Grušas objektyvių pažiūrų į literatūrą ir apskritai kūrybą, toks asmuo tiko vadovauti skirtingų pažiūrų ir visas rašytojų kryptis jungiančiai draugijai.

Po Lietuvos katastrofų metų, kai daugiau negu pusė draugijos narių pasitraukė į platų pasaulį, J. Grušas liko Lietuvoje ir bandė rasti kūrybos *modus vivendi*. Laimingai išvengda-

mas tremties, nors akivaizdžiai nepataikaudamas partiniams reikalavimams, J. Grušas iškilo kaip stipraus talento dramaturgas. Beveik visos jo dramos išvydo rampos šviesą, buvo režisuojamos geriausių režisierių (kaip J. Miltinio, J. Jurašo). Temas ėmė istorines, psichologines, gyvenimo kritikos ir asmens tragedijos ("Henrikas Mantas", 1957, "Adomo Brunzos paslaptis", 1967, "Barbora Radvilaitė", 1972, "Švitrigaila", 1976 ir k.) Be to, išleido dar porą smulkiosios prozos rinkinių: "Rūstybės šviesa", 1969 ir "Laimingasis — tai aš", 1973. Jo raštų išleista 5 tomai.

Juozas Grušas buvo gimęs 1901 m. lapkr. 29 d. Šiaulių apskr., Žadžiūnuose, lankė Šiaulių gimnaziją ir V. D. un-tą Kaune; mirė 1986 m. gegužės 21 d. tam pačiam Kaune, kur visą laiką gyveno, neišsikeldamas į sostinę Vilnių ir nieškodamas moderniškų patogumų.

Iš Lietuvos pasitraukdamas 1944 m. Bernardas Brazdžionis paliko išspausdintą, bet neišplatintą rinktinės poezijos "Per pasaulį keliauja žmogus" antrą laidą, ant rašomojo stalo, — Vytės Nemunėlio "Pavasario upeliai", "Kalėdų Senelis" ir verstos poemėlės korektūrinius puslapius, darbą Maironio literatūros muziejuje, į kuri daug rūpesčio ir širdies buvo įdėjęs ir iš saugojęs eksponatus nuo nacių sunaikinimo; didelę lietuvių literatūros biblioteką su gausiu poezijos knygų rinkiniu, korespondencijos ir rankraščių archyvą...

Pėsčias išeidamas iš Kauno pasiėmė tik po vieną egz. savo ankstyvesnių knygų, tarp kurių buvo ir "Sakalo" premiją laimėjusio rinkinio "Ženkla ir stebuklai" ir Valstybinę literatūros premiją laimėjusios knygos "Kunigaikščių miestas" luxus egzemplioriai.

Knygų ir rankraščių kelionmaišyje buvo ir pirmieji "Vaidilos Valiūno" posmai, kurie sudaro I-ją poemos dalį, paties autoriaus ir aktorių skaitytą Vokietijos DP lageriuose ir JAV naujai atvykusių benamių, išsiilgusių tėvynės, literatūros vakarų programose.

Jav-se pakartotinai du kartus išleistas V. Nemunėlio "Meškiukas Rudnosiukas", keletas kitų knygelių ir suaugusiems "Didžioji kryžkelė", 1953, "Vidudienio sodai", 1961; 1970 metais išleista rinktinė "Poezijos pilnatis", kurios spausdinimą ir platinimą tvarkė "Lietuvių Dienų" leidykla, kurioje autorius praleido gražiausią savo gyvenimo dalį, dirbdamas leidyklos spaustuvėje ir redaguodamas "Lietuvių Dienų" žurnalą. Dabar ta pati leidykla spausdina naujausią autoriaus knygą "Po aukštaisiais skliautais".

Vytautas Bičiūnas, vyriausias valdybos narys (45 m.), kiek tada buvo pasireiškęs literatūroje, teatre, dailėje, tiek ir liko. Jis, ištremtas į Rusiją, ten mirė (1945.IX.18), nesulaukęs "amnestijos".

V. Bičiūnas nuo 1912 metų, kada pasirodė su savo pirmais rašto darbais, buvo daugelio gabumų, didelio darbštumo ir kaip tik toks plačiašakis veikėjas, kokio Lietuvai reikėjo jos atgimimo ir pirmaisiais nepriklausomybės metais. O kurioj srity reikėjo, ten jis ėjo ir dirbo. Studijavęs buvo Kazanės meno mokykloje. Dar prieš I pas. karą Blaivybės dr-jos konkurse laimėjęs premiją už blaivybę

Bernardas Brazdžionis

*Kalėdų Kristau. Kūdikiai šventos Nakties,
Tu atėjai nušviest pasaulio mirštančios
nakties.*

*Tu atėjai į menką lūšną piemenų,
O daug, o daug Tave praganė piemenų...*

*Tavęs karaliai išsigando, ir vergai,
O Tavo Tėvo buvo jie visi vergai.*

*O Tavo Tėvo sūnūs esam mes visi,
O Tavo laimės pasiūgom nevisi.*

*Tu atėjai — ne rūmai priėmė, laukai,
O Tavo buvo puikūs miestai ir laukai.*

*Tu atėjai visų priglaust sau po sparnu,
Kad nenupultų jie kaip paukščiai be
sparnų...*

*Kad nenuneštų jų visų baisi mirtis,
Kad ji gyvenimas jiems būtų, ne mirtis!*

*Kalėdų Kristau, Tavo skausmas esam mes,
Ramink, apgink sodybas mūsų ir žemes.*

*Tautas ir gimines, kad laimintų taika,
Šią piktą žemę teapsiaus Tava Taika.*

1941

propaguojantį vaidinimą "Tėve mūsų".

Nuo teatro neatitolo visą gyvenimą: rašė jam, vaidino jame, režisavo, rašė pastatymų recenzijas. 1930, Vytauto D. metais, laimėjo konkursą už vytautinį veikalą "Žalgiris". Rengė tekstus "Vilkolakiui", isteigė savo teatrą "Žvaigždikį", net pats jame vaidino.

Rašė beletristikos vaikams ("Mano apsakos") ir jaunimui ("Aukštybė").

Pajuokdamas jaunos autorius, leidžiančius savo raštus tomiais, išleido Jurgio Šmalvaro vardu "Mano raštų" (mažytį) tomą, prirašytą eiliuotų satyrinių tekstų.

Kaip dailininkas piešė vaidinimams dekoracijas, iliustravo knygas (Slovackio "Anhelli") darė žurnalų, almanachų antraštes bei vinietas ("Gairės", "Vaivorykštė"), dalyvavo dailės parodose. Meno istoriją dėstė Kauno meno mokykloje.

Savo žinių bagažu literatūros, meno bei kultūros srityse buvo tikras enciklopedistas.

Tokia buvo dovana Pakruojaus valsčiaus, iš kur vėliau kilo jaunas beletristas Petras Rimkūnas.

X.Y.

Perestroika!

Ar "perestroika"?

Lietuviai, latviai, estai, paskatinti "perestroikos" ir "glasnost" veržiasi į laisvę. Judėjimas ta kryptim eina pilnu tempu. Estai drąsiau iš visų pabaltiečių: paruošė savo konstituciją, kad respublikos konstitucija Estijos teritorijoje turi daugiau galios, negu Maskvos konstitucija. Lapkričio 16 d. Estijos Vyriausia Taryba savo konstituciją priėmė, tuo pačiu pasisakė už Estijos savarankiškumą 258 balsais, tik 1 balsuojant prieš. Tačiau Latvija ir Lietuva, paruošusios labai panašias naujas konstitucijas neturėjo drąsos jų Maskvai pristatyti...

Ir Lietuvoje daug ko atsiekta: giedamas Lietuvos himnas, viešai naudojamas Lietuvos herbas — Vytis, gauta (?) teisė savo kalbą laikyti valstybine, gauta ir daugiau laisvių.

Visa kas pasiekta, teikia vilties ateičiai, bet esmėje, tie laimėjimai daugiau simboliniai. Trispalvė gali būti iškelta prie privačių namų, bet tik kartu su TSRS valstybine ir LTSR valstybine vėliava. Tautinė vėliava, negali būti didesnė už valstybines vėliavas, taip pat turi būti iškelta dešinėje pusėje, atskirai nuo kitų dviejų...

Daug pasako apie dabartinę padėtį, nežiūrint visų "perestroikų", leidimo keikti Staliną ir t.t., ko anksčiau negu galima net pagalvoti, sudaryta speciali komisija, pakeisti Sovietų Sąjungos "stalininę" konstituciją, tam, kad Maskvos kontrolė dar daugiau padidėtų. Ir, žinoma, paskutinėje Sovietų Sąjungos sesijoje, vykusioje lapkričio mėnesį Maskvoje, nauji konstitucijos pakeitimai, balsų dauguma priimti!

Taigi štai ir "perestroika"! Štai ir demokrati-ja... Mažosios valstybės Estija, Latvija ir Lietuva, prie jų prisidėjo Armenija, pralaimėjo, kadangi balsų daugumą sudarė — rusai.

Neįtikėtina, kad Gorbačiovas, taip mokėdamas apmuilinti akis Vakarų pasauliui, gali viešai šnekėti tokias nesąmones, kad jie visa tai daro **mūsų** labai. Esą tos mažos valstybėlės, be "matuškos" Rusijos negalės gyventi, susmuks ekonomiškai. Tik, keista, kad tos mažos, sovietų globojamos ir "šelpiamos" valstybėlės, nepriklausomybės laikais, ekonomiškai ir kultūriniai stovėjo daug, daug aukščiau už Sovietų Sąjungą. Netgi ir dabar, po ilgo sovietų alinimo, tos mažos valstybėlės, pačių sovietų pareigūnų ir piliečių vadinamos "mažomis Amerikomis", kur gyvenimas daug lengvesnis, ne vien tik butų ir maisto, bei drabužių atžvilgiu. Dar ir dabar išalkę rusai važiuoja į Lietuvą apsipirkti.

"Glasnost"? Su labai dideliu klausuku? Paskutinės žinios iš Lietuvos visai kitaip gyvenimą apsakė, negu "Gimtasis kraštas", negu kai kurie Sąjūdžio vadovai. Ok. Lietuvoje ir dabar dar žmonės suimami, daužomi, persekiojami. Kitaip sakant "vieną daro, kita — sako" ir sakys, kol sovietų tragiška ekonominė būklė nebus išgelbėta Vakarų valstybių. O po to? Po to gal leis keikti ir Gorbačiova, kaip dabar — Staliną...

Vabalas

ENGLISH SECTION

THE LITHUANIAN WOMAN

IN THE LAND OF KINGS AND PRINCES

Vytautas the Great receiving envoys of the Teutonic Knights. His wife Ona and daughter Sofia are seated with him. Drawing by —V. Palaima

Vytautas Didysis priima kryžiuočių pasiuntinius. Su juo sėdi kunigaikštienė Ona ir kunigaikštytė Sofija. Piešinys —V. Palaimos

The first historically recorded Lithuanian woman was Grand Duchess *Morta* (Martha), wife of Mindaugas, creator of the Lithuanian State. The stature of this renowned couple assumes monumental proportions in Lithuanian history of the thirteenth century. It was Mindaugas and *Morta* who accepted Christianity for the Lithuanian nation in 1251. Two years later *Morta* was crowned queen. An energetic and ambitious woman, she not only performed her family duties with dignity, receiving foreign envoys in the regal castles, but she also participated in the political activities of her husband, who spun intrigues against the Teutonic Knights, an aggressive crusading order recently established on the Baltic shores and scheming to plunder Lithuania. Queen *Morta* was Mindaugas' adviser and assistant. Friends and strangers alike

had to reckon with her. She died earlier than Mindaugas, the exact date being unknown.

In the next century another woman enters the spotlight of Lithuanian history. She is *Aldona* the daughter of the ruler, Grand Duke Gediminas. Because of reasons of state, namely, Lithuania's need to effect an alliance against the growing threat of the Teutonic Order, *Aldona* was married to Wladyslaw Lokietka's son Casimir, who was later known as King Casimir the Great. For her dowry she asked her father for the return of 25,000 Polish prisoners of war to Poland — a country whose queen she was about to become. Amid universal acclaim and blessings *Aldona* journeyed from Vilnius to Cracow, Poland's capital. Unfortunately, she did not fare well in her new country. Her husband proved unfaithful. The queen sought solace in charitable work and

music. She died a young woman, leaving two daughters, who later married into the Luxembourg and Habsburg families of the Holy Roman Empire. *Aldona's* granddaughter became the wife of Emperor Charles IV.

The fate of *Birutė* was different. To this day she is surrounded by emotional legends and a veil of poetry. This daughter of a Samogitian Duke from the Palanga seacoast became the wife of Grand Duke *Kęstutis* and the mother of the genius *Vytautas the Great*. *Birutė* came to be regarded as guardian of the Lithuanian national hearth and symbol of dedicated Lithuanian motherhood. A mound held to be her burial site is still kept in high esteem after six hundred years.

Birutė's son, *Vytautas*, had an illustrious spouse, *Ona*, sister of Lord *Sudimantas*.

The personality of *Ona* (Anna) is

characteristic of the typical Lithuanian woman. A mother, but not merely a mother, she was a boon companion of her husband. She was never satisfied with only the maintenance of the household. Her interests were wide. She was a public figure and a politically-minded woman. (The women in Lithuania had been enjoying full freedom and taking part in public activities since olden times.) Ona loved honors, but she also knew how to make sacrifices. She did not avoid obstacles, but overcame them. During the political chaos in Lithuania toward the end of the fourteenth century, when her husband was thrown into prison by his wily cousin Duke Jogaila, she assumed responsibility and devised a way for his escape by exchanging her clothes with him, letting him walk out in disguise while she remained in prison. Free once more, Vytautas forced his cousin to recognize him as Grand Duke of Lithuania.

Under Vytautas, Lithuania became one of the most powerful states in Europe. After Jogaila was crowned king of Poland, Vytautas became a virtual suzerain of the Lithuanian Grand Duchy. Ona was his coworker. She signed writs of warranty which her husband would fulfill, received emissaries of the Teutonic Knights, and even went to their capital Marienburg as a hostage to advance her husband's political cause. She stood firmly at his side when war broke out with the Teutonic Order of Prussia and Vytautas with Jogaila dealt the Teutonic Knights a mortal blow in the battle of Tannenberg in 1410. Ona died in 1418, without seeing the day the Holy Roman Emperor granted her husband a royal crown. In the chronicles of the Teutonic Knights Ona is described as "the most elegant woman in Europe."

The only daughter of Vytautas and Ona was *Sofia*, an energetic and strong-willed woman, who married the Grand Duke of Moscow. Though living in an alien environment where women were traditionally kept in the *terema*, the Muscovite equivalent of the oriental harem, Sofia did not accept this strange custom. She was not a slave to her husband but actively engaged in the politics of the Kremlin. After her husband died she doggedly fought for her son's rights to the throne. While her father Vytautas was alive, she felt secure, seeking his protection over her family. After his death she continued her firm rule in the Kremlin, although she was driven from the throne and even imprisoned. She ultimately regained the throne for her son, chose a wife for him, and defended Moscow against the inroads of the Tartars.

When Grand Duke Jogaila became the king of Poland, ushering the renowned Jagiellonian Dynasty, his sister *Aleksandra* exercised great influence in Polish politics. Aleksandra had married the Duke of Mazovia. She went down in posterity as cofounder, with Jogaila, of the University of Cracow. Her capable daughter

Barbora Radvila after her crowning as the Queen of Lithuania and Poland. *Barbora Radvilaitė po jos karūnavimo Lietuvos — Lenkijos karaliene.*

was to be the mother of the Habsburg Emperor, Frederick IV.

The fourth wife of Jogaila was a Lithuanian, *Sofia*, Duchess of Alšėnai. She was the first queen of Poland to see to it that her subjects had the Holy Scriptures in their native language. She played a prominent role in having her offspring chosen as rulers of Poland and Lithuania.

From the fourteenth to the middle of the sixteenth century, a heated conflict between the Lithuanians and the Poles raged over the political union of the two states. The Lithuanians sought to break the ties with the Poles,

while the latter wanted a closer union. These strained relations can be seen in the fate of Duchess *Barbora Radvila*, whose brother and cousin were high dignitaries of Lithuania.

Duchess Barbora was a ravishing beauty and a true child of the epoch of humanism and the Renaissance. Her love affair with Lithuania's Grand Duke Žygimantas (Sigismund) August led to a stormy episode in Polish-Lithuanian history. The ruler's mother and the Polish nobles were opposed to the marriage of the heir to the Polish throne to the daughter of Lithuania's most influential family. "I would rather see in Cracow the Turkish Sultan than see her as queen in Poland," said many a Polish magnate. Conventions and parliamentary assemblies discussed the question of the ruler's wedding. After days of waiting, fear, and insult the young couple married in secret. Finally, the vacillating Sigismund August became king of Poland and had Barbora crowned queen. But their joy was short-lived. Weakened by a long illness (it is said that the dowager queen Bona poisoned her), Queen Barbora died, a victim of the quarrels between the Lithuanian and Polish nobility.

Among the leading lights of the Renaissance period in Lithuania is the personality of *Sofia Vnučka*

Morkus, a wealthy estate owner and an advocate of Calvinism and secular education. Her contemporary was *Sofia Chodkevičius*, who exerted an influence on the illustrious hetman (military marshal) Jonas Karolis Chodkevičius. She was an independent woman, who managed vast estates and built churches and monasteries. One of the most educated and influential women of the eighteenth century was *Zabiela-Kosakauskas*. The list could be expanded indefinitely.

(from *The Lithuanian Woman*)

THE BRINK OF MADNESS

Aloyzas Baronas

(continued from November issue)

Off in the distance, an airliner buzzed by like some flying star. Through the edge of a cloud he could see the new moon. And again, Bakutis saw the devil, the same one he had seen on TV exchanging money for a soul. The devil grinned and winked, Bakutis drew the drapes tight.

Towards morning he fell asleep. He went off to work with some foreboding, as though unforeseen difficulties awaited him. He felt like some men as they go to the trenches. At work, the men reminded him that he would soon be a rich man, that he would be able to buy a home and a cat and that now he should at least be able to buy the coffee.

The days slipped by. Little by little the whole affair began to be forgotten and Bakutis began to feel better. Six months went by. The autumn was dry and winter was cold and wet and chilled one to the bone. Again, Bakutis became famous. The court declared its decision: When no one claims the money, it goes to the State according to law. Since no one had claimed the money, it was certain that Bakutis would not receive it. Again, the newspapers ran stories and included Bakutis' picture. And now the devil went to work again. At the shop, the matter had been almost forgotten. Now, however, the hostility and scorn began to reappear.

"Millionaire!" cried one red-headed employee, pointing to Bakutis. "He gives the Government six thousand dollars."

"You've got a screw loose," said another with a wave of his hand.

Then all the others turned against Bakutis, as though the court decision were his fault. If some especially difficult job turned up, everyone would say, "Let Julius do it. He is a millionaire. He doesn't have to work. He had the money, but he likes to work. He gave it to the State."

"A real millionaire," said another as he placed his finger to his head with a laugh.

Bakutis could not sleep nights. Going home from the factory was like leaving a prison, being freed from the electric chair or escaping from a field of execution. A few hours at home and he felt relieved; but during the night and towards early morning, he was seized by a severe depression. He left for work each morning as though he were going to his own hanging.

"I wonder if I'll last the year and a half until my pension," he would say to his wife when she asked whether he could not quit his job and look for another somewhere else. Bakutis often wondered if the employees would ever forget the whole business, but it seemed that they were just getting started.

Sometimes, when he could not sleep, he would look out into the street. Snowflakes would spin and fall around the street lights. Mournful, cold stars would flash through gaps in the clouds. They scarcely seemed to tremble. At other times, there was a chilling fog, and frost clung to the branches of the apple tree. All this made him happy. Bakutis knew that many things could pass away, but this yard, apple tree and home were his. He would enjoy this solitude. But when the hatred began to swell up in him, he tried to pray. He asked the Lord for help and strength, and that everyone be made to forget about his honesty. This prayer sometimes turned to anger, and in his mind he would shout, "God, do you try me, because I was too honest?" At other times he would calm down and then his prayer became almost pharisaical, crying that it was good that he was not a thief even though the factory cursed him because of his honesty and seemed to hate the just.

Bakutis withered. Sometimes, it seemed to him that his heart had begun to beat faster, then, at other times, it slowed down because of his rage and worry. In the factory, he was persecuted with the name of millionaire and he saw that the workers considered him a fool, and that there would be no end to it: Bakutis shriveled up. His wife forced him to go to the doctor.

"Your heart is weak. Don't drink any whisky or coffee. Don't smoke," the doctor told him. Bakutis did not do any of those things. "Avoid fats and don't let yourself worry," continued the doctor.

Bakutis was thin and he didn't worry. The fact was, he was driven crazy. His was not a worry, it was an obsession.

The snow was beautiful. The apple tree was the center of a romantic picture; the snow was fluffy, the heavens were gray and cold and the clouds were drifting high. The evening air was so dry, it would certainly turn cold. Bakutis shoveled the snow and took his time about it. He dug slowly, taking deep breaths of air. He remembered reading about that in the newspaper. When he finished shoveling he felt a little tired and when he returned to the house he lay down on the sofa panting heavily.

"Are you tired?" his wife said with a worried look.

"Just a little, but it is nothing," he replied.

He actually looked fine — his cheeks were tanned and healthy.

"Don't go to work any more. We'll be able to manage for a year and a half until your pension."

Bakutis said nothing because he was thinking of the five thousand dollars he would lose if he stopped working. That meant, too, that he would lose the interest on that amount. And now he was asked to stop working because he had not kept the money he had found! No, he would suffer through it, even if it killed him. But then, on second thought, no one was trying to kill him. All he needed was a little will power — and let the others go hang.

In the morning, Bakutis felt that his left arm was a little numb, and there was a slight pain in the back of his neck. Oh, that must be from the snow shoveling. And at work, he had been lifting sheets of tin.

In a joking tone, a fellow employee had said, "Millionaire, you must count those sheets like dollar bills!"

"A crazy fool likes work," a young worker yelled at him in Russian. His pronunciation was bad, but Bakutis understood him. He did not say anything, but with lowered eyes he kept piling up the sheets of tin.

"Don't talk in Russian, say it in English," another said, berating his friend. When the phrase was translated, everyone had a good laugh.

Bakutis kept piling the sheets of tin without raising his head. Bakutis, slave away; Bakutis, don't give up. Not so much longer to go, now. Just a year and a half. Still, Bakutis did not raise his eyes. He kept staring at the sheets of tin and suddenly they began to spin around. Everything whirled — the tin, the dollar, the grinning devil of the TV, the police officer, Bakutis' wife and the apple tree. Bakutis strained, thinking: "Why are they so white? Is it because of the snow or the blossoms?" Then it dawned on him and his mouth gaped.

They carried Bakutis out, gave him oxygen and injections, but after a few days he died.

"Yes, our countryman gave away thousands and worked until he keeled over," remarked a fellow employee to Liudzius and Kamcaitis.

"And he could have lived without working," added another.

The shop whistle shrieked. Inside, it sounded stifled, but outdoors, its scream was loud and angry. Everyone dragged himself off to work.

(see *The Brink...* page 17)

GALA Evening honoring Rūta Lee

Birutė Vizgirda performing a song from "The Sound of Music". At left, Jack Alex emcee. *Birutė Vizgirdienė išpildo dainą iš "Muzikos garsas", kairėje programos vedėjas Jack Alex.*

Members of Spindulys performing at LARAC Dinner honoring Rūta Lee. From l.: V. Ruzgytė, D. Augutė, V. Čekanauskaitė, R. Polikaitienė, and L. Polikaitis. *"Spindulio" šokėjai išpildo programą Rūtos Lee pagerbimo bankete. Iš k.: V. Ruzgytė, D. Augutė, V. Čekanauskaitė, R. Polikaitienė ir L. Polikaitis.*

Rūta Lee, Lithuanian American Republican Association of California (LARAC) 1988 Lithuanian of the year. At her left, Mr. Blackwell and Liucija Mažeika, Chairman of the evening's organizing committee. *Rūta Lee LARAC pagerbta, kaip iškilčiausia 1988 metų lietuvaitė. Jos kairėje Mr. Blackwell ir Liucija Mažeikienė, banketo ruošimo komiteto pirmininkė.*

Frank Lubin and his wife. *Pranas Lubinas su žmona.*

On November 5, 1988, Hollywood and the Lithuanian American community got together for a gala evening at The Registry Hotel in Universal City, CA. The occasion was a dinner and dance, organized and sponsored by the Lithuanian American Republican Association of California, honoring Rūta Lee Kilmonis Lowe as 1988 LARAC Lithuanian of

the Year, in recognition of her entertainment and volunteer achievements and her role as a Lithuanian goodwill ambassador and her strong support of the Republican Party.

The evening was filled with goodwill and good cheer, with entertainment produced by Jerold Franks and provided by both Lithuanians (Birutė Vizgirda and the dance group Spin-

dulys) and Americans (Betty Taylor, Jody Prusan, Dick Gautier, MC, and the Elliot Franks orchestra). The highlight of the evening was an extended medley of songs performed excitingly, gently, and lovingly by Rūta herself.

Among the many guests were Honorary Consul General of Lithuania Vytautas Čekanauskas

Liucija Mažeika presenting Rūta Lee with certificate designating Rūta as the LARAC 1988 Lithuanian of the Year. At right is Ramona Gricius.
Liucija Mažeikienė įteikia Rūtai Lee atžymėjimą, dešinėje Ramona Alseikaitė-Griciuvienė.

Rūta Lee signing autographs. From left: J. Šišas, J. Kvečas, V. Plukas, R. Švainauskas (far right).

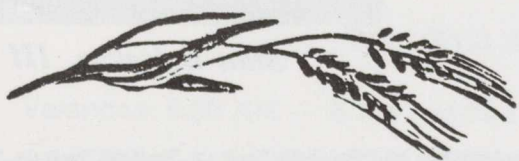
Rūta Lee autografuoja programą. Iš k.: J. Šišienė, J. Kvečienė, V. Plukas ir R. Švainauskas (dešinėje).

All photos by — V. Fledžinskas

and Mrs. Čekanauskas, former Los Angeles mayor Sam Yorty, L. A. County Supervisor Michael Antonovich, actress Ann Jeffries (General Hospital) and Betty Taylor ("Miss Disneyland"), actors Peter Richman (Dynasty) and Alan Young (Coming of Age, Mr. Ed), dress designer Mr. Blackwell, Los Angeles philanthropist Sybil Brand, and Dr. Sanford Shapiro, head of the City of Hope.

The evening's great success was due in large measure to the tireless work of Liucija Mažeika, chairwoman of the dinner's organizing committee and president of LARAC.

Arūnas B.

The Brink...

(continued from page 15)

"There is nothing you can do about it," mumbled Liudzius as he shrugged his shoulders. As they approached the laboratory, Kamcaitis remarked, "Yes, it's as I said before, he was crazy. But who can tell how all this will be recorded in the eternal books?" And, as he took off his coat, he added: "The cunning and the cheats are one step apart, and so are the honest men and fools."

"That's quite true," agreed Liudzius, as he picked up his test tube. He continued, "Yes, quite true. Who can say where the brink of honesty, goodness or madness begins or ends?"

Translated by P. P. Cinikas

(from The Lithuanian Short Story: 50 Years, Manyland Books, 1977)

Democratic Reform in the Soviet Union

(From Remarks by President Reagan to the Los Angeles World Affairs Council, Los Angeles, Oct. 28, 1988)

"... talk of democratic reform in the Soviet Union remains tentative; hardly the stuff of sure-fire prophecy. Still, to those of us used to the monolithic nature of Soviet society in the post-war era, these changes seem remarkable. No, not conclusive; but, certainly, remarkable..."

We see a restiveness also in Eastern Europe, where peoples who've been denied their right of self-determination for four decades are exploring the limits of a new, seemingly more tolerant, environment. In Poland, we see the resurgence of the free labor movement, Solidarity, with which the government is now forced to negotiate after years of trying to suppress it. In Hungary, bold steps are being taken toward economic reform. Throughout the region, the pressures of change — and, yes, for freedom — are accelerating. And if there are any who doubt the immensity of the change that has come upon us in eight years, perhaps they should seek out ethnic Americans and ask their opinion. Ask Polish or Hungarian Americans, ask Estonian, Latvian or Lithuanian Americans if it doesn't mean something when relatives in the old country can at last worship in a long-shut-down cathedral or negotiate working conditions in a shipyard. Yes, ethnic Americans will confirm such changes... hold great promise and, we pray today, may that promise be fulfilled.

Change, indeed, is inevitable. No one should doubt the instability of the present situation in Eastern Europe, in which an artificial economic and political system, long-imposed on these peoples against their will, is more and more exposed as bankrupt and discredited. The new degree of tolerance of experimentation is welcome. But no one should doubt, either, that Moscow's handling of the growing drive for self-determination within its European empire will be a vital test, for us, of how deep is the transformation of Soviet foreign policy in a new era.

LITHUANIAN 700 YEARS, edited by Dr. Albertas Gerutis. Lithuania 700 years is the first book to appear in the English language that not only tells the story of the Lithuanian state, but succeeds in explaining the Lithuanian people. Jacket design by Paulius Jurkus. 458 p. \$18.

LITHUANIAN COOKERY. Second revised edition, 1980. Compiled by Izabelė Sinkevičiūtė. 326 p. \$10.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES. The ninth edition. Compiled by Josephine J. Dausvardis. 129 p. \$5.50.

THE LITAS GROUP

LITHUANIAN INTERNATIONAL CAPITAL

LIETUVIŲ FINANSINIS CENTRAS
PASAULINĖS APIMTIES PATARNAVIMAI

WE OFFER THESE SERVICES:

- *STOCK MARKET
- *FUNDING
- *PROPERTIES
- *LOANS
- *GOLD & METALS
- *INSURANCE
- *TRAVEL
- *TRUSTS
- *EXPORTS & IMPORTS

Since 1963 as a financial service organization, we have generated more than 60 million dollars in gross investments. Our expertise in real estate and timely investments in other ventures made this growth possible. Your investments are guaranteed by our portfolio of mortgages and real estate holdings providing you with stable and steady personal financial growth. If you are seeking prudent and stable investment do consult us for additional information.

Vytautas Vebeliūnas, Lito prezidentas

Jau virš 25 metų veikianti Lito Organizacija yra apjungusi daugiau negu tūkstantį investatorių ir valdanti virš 60 milijonų bruto turto. Greitu laiku **Lito akcijos** bus prekiaujamos **American Stock Exchange** biržoje. Pelningai pajunkkite savo kapitalą su Lito Organizacija. Jūsų investavimai yra garantuoti Lito valdomu nekilnojamu turto ir turimais mortgičiais.

LITAS INVESTING CO., INC.

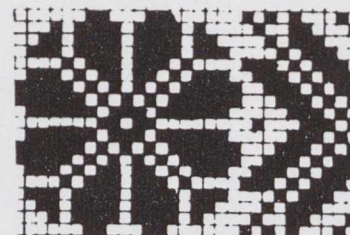
CORPORATE HEADQUARTERS
8601 114th Street
Richmond Hills, NY 11418
(718) 441-2811

SALES OFFICE
80 Pine Street
New York, NY 10005
(212) 344-1300

EXPORT OFFICE
156 Fifth Ave.
New York, NY 10010
(212) 741-7280

L. B. Socialinių Reikalų Taryba,
Čikagos skyrius

SEKLYČIA
Lithuanian
Manor Inn

Breakfast — Lunch — Dinner
2715 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Phone: 476-1680

K. A. JUCAS, M. D., S. C.

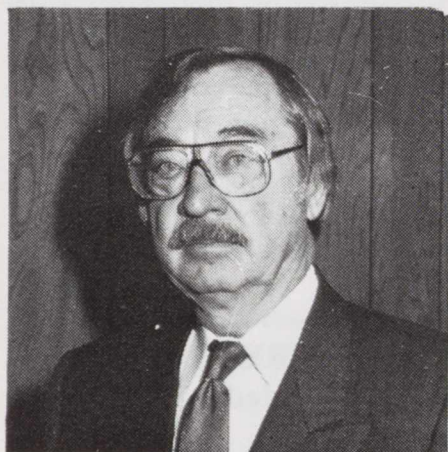
6132 South Kedzie Avenue
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 925-2670

- Hair Transplantation
● Cosmetic & Plastic Surgery
● Dermatology

VYTAUTAS P. DARGIS, MD
Gydytojas ir chirurgas

Westchester Community Clinic — direktorius

1938 So. Manheim Rd., WESTCHESTER,
Illinois
Telefonas: 562-2727-2728
Valandos: 8-9 PM kasdien
kas antrą šeštadienį 8 AM — 3 PM

Stan Balzekas

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

BALZEKAS MOTOR SALES

Serving you at 2 locations

- *CHRYSLER
- *PLYMOUTH
- *PONTIAC
- *SAAB

4030 S. Archer
CHICAGO
847-1515

6621 W. Ogden
BERWYN
788-5700

Stan Balzekas, III

Visiems "Lietuvių Dienų" skaitytojams linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

TULPĖ

RESTAURANT

2447 West Lithuanian Plaza Ct.
Chicago, Illinois 60629
Phone: (312) 925-1123

Juzė Augaitis
Owner

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

ALEX LAURAITIS & WALTER RASK, Owners
9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643 — Tel. (312) 238-9787

Rengiame ekskursijas į Lietuvą, Graikiją, Jugoslaviją, Turkiją, Angliją,
Kiniją ir kitus kraštus.

Sudarome iškviatumus giminių apsilankymui Amerikoje.
Nuperkame giminėms Lietuvoje automobilius ir kitas prekes.
REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO!

★ Kelionės bilietai į visus pasaulio kraštus

BALTIC BAKERY

Savininkai — ANKŲ ŠEIMA

4627 So. Hermitage, Chicago, IL 60629 Tel.: (312) LA 3-1510
ir
2616 West 69th Street, Chicago, IL 60629 Tel.: (312) 737-6784

Siunčiame duoną ir raguolius į visas Amerikos dalis

C. K. BOBELIS, M.D.

Practice Limited to Genito-Urinary Surgery

5025 Central Ave., St. Petersburg, Florida 39710
Office Hours by Appointment — Phone 321-4200

Linksmų šventų Kalėdų ir sveikiausių Naujųjų Metų

HEALTHY FOOD LITHUANIAN RESTAURANT

Eastern European Specialties
GRAŽINA SANTOSKI (BIČIŪNAITĖ)

3236 S. Halsted Street Chicago, IL 60608
Tel.: (312) 326-2724

Valandos: 6:30 AM — 8 PM kasdien 7 AM - 8 PM sekmadieniais

LINKSMŲ ŠVENČIŲ LINKI

PETKUS—MARQUETTE FUNERAL HOMES

2533 West 71st Street
Chicago, Illinois
476-2345

1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
863-2108

MR. & MRS. ANTHONY B. PETKUS
MR. DONALD M. PETKUS

MR. DONALD A. PETKUS
MR. LAWRENCE C. GASUNAS

Ir liūdėsio valandą teguodžia Jus Kalėdų gimimo viltis!

SHALINS FUNERAL HOME, INC.

Marytė R. Antanaitis-Shalins
(President)

84-02 Jamaica Avenue Woodhaven, NY 11421
296-2244 (At Forest Parkway)
—Air Conditioned Chapels— 296-2245

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

Pierce Brothers Hamrock MORTUARY

720 W. Washington Blvd., LA, CA 90015
Phones: (213) 749-4151

Linksmų šv. Kalėdų ir Sėkmingų

Naujųjų Metų

KUN. VYTAUTAS PALUBINSKAS

Aušros Vartų parapijos klebonas

32 Dominick Street

New York, NY 10013

RACINE BAKERY ir DELI European Style Bakery Products

6216 W. Archer Ave
Chicago, IL 60638
(312) 581-8500

Birutė ir Gediminas Juodvalkiai
Dana ir Juozas Kapacinskai

Visiems "Lietuvių Dienų" skaitytojams linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

KASA

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

86-21 114th Street, Richmond Hill, NY 11418
Tel.: (718) 441-6401

Skyriai Chicagoje, St. Petersburg, Detroit, ir Waterburyje

KAPITALO AKTYVAS 75 MILIJONAI DOLERIŲ!

Direktoriai sveikina visus
Lietuvių Dienų skaitytojus Kalėdų švenčių proga ir
linki pasisekimo Naujuose Metuose

KASA mielai priima visų lietuvių indėlius ir moka
aukščiausius procentus už taupymo sąskaitas.

KASA moka aukščiausius procentus už visų rūšių ir
terminų sertifikatus.

KASA priima IRA pensijos indėlius ir už juos moka
aukštesnį procentą negu kituose bankuose.

KASA prieinamomis sąlygomis savo nariams duoda
nekilnojamo turto ir įvairias kitas paskolas.

Vėliausia naujiena — **KASA** geromis sąlygomis išduoda
lietuviškai papuoštas **VISA** korteles.

- Kiekviena taupymo sąskaita Federalinės NCUA agentūros
apdrausta iki 100,000 dolerių

Dėl informacijų skambinkite į centrinę KASOS įstaigą New
Yorke: tel. (718) 441-6401, arba į skyrius — Chicagoje — Mar-
quette Parke (312) 737-2110, Cicero — (312) 656-2201,
Detroit — (313) 350-2350, Hickory Hills — (312) 598-1333
Waterburyje (203) 756-5223, St. Petersburg Beach (813) 367-6304

— Lietuviai laiko pinigus lietuviškoje **KASOJE** —

*Kristaus Taikos ir Ramybės mano parapijiečiams
ir visiems geros valios lietuviams linki*

Apreiškimo Parapijos klebonas
KUN. JONAS PAKALNIŠKIS
Kun. Danielius Staniškis

259 N. Fifth Street, Brooklyn, NY 11211 Tel.: (718) 387-2111

Švenčių proga sveikina ir geriausių Naujų Metų linki

KUN. IGNAS URBONAS
GARY, INDIANA
Šv. Kazimiero parapija
1390 W. 15th Ave., Gary, Indiana 46407

Viešėdami Čikagoje neužmirškite aplankyti
N. IR J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžių dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas

2501 W. 71st Street, Chicago, IL 60629
Telefonas (312) 471-1424 — (312) 737-3332

Happy Holiday Season

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

A LEGAL RESERVE
FRATERNAL BENEFIT SOCIETY

Non-Profit for Benefit of its Members and Beneficiaries
Insurance Certificates \$2000.00 to \$10,000.00

71-73 So. Washington Street

Wilkes-Barre, PA 18701

Lithuanian Alliance of America (SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE)

Artėjant Kalėdų šventėms, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomo-
ji Taryba sveikina LIETUVIŲ DIENŲ leidėjus, redakcinę kolegiją ir visą
personalą, linkėdama malonių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų
Metų.

Povilas Dargis, SLA Prezidentas
Genovaitė Meiliūnienė, SLA Sekretorė

Merry Christmas and a Happy New Year

BALDO KRISTOVICH and THOMAS B. KRISTOVICH

Attorneys at Law

1541 Wilshire Blvd., Suite 307

Los Angeles, CA 90017

Phone (213) 484-2250

*TAUTOS FONDAS sveikina visus aukotojus
Švenčių proga ir prašo aukoti dabar ir testamentais įrašant*

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc.,

non-profit, Tax exempt corporation.
IRS Tax Exempt No. 51-0172223
345 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

Visiems "Lietuvių Dienų" skaitytojams linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

Švenčių proga sveikina

LIETUVOS AIDŲ RADIJO PROGRAMA

Char. Brazdžionis, Dir.

511S. Nolton Ave., Willow Springs, IL 60480
Telef.: (312) 839-2511

Klausykite "Lietuvių Aidų" kasdien 8:30 v.v. 1450 AM banga

Sveikiname Švenčių proga!

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDĖLĖ

Transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 3-4 val. p.p.
iš Tautybių Stoties WPON—1460AM—Bloomfield Hills, Michigan
Vedėjas **ALGIS ZAPARACKAS**

2222 Franklin Rd., Bloomfield Hills, MI 48013

Bendradarbiai:

Ant. Zaparackas, Algis Lapšys, Edv. Skiotys

VYTAUTAS P. DARGIS, MD

Gydytojas ir chirurgas

Westchester Community Clinic — direktorius

1938 So. Manheim Rr., WESTCHESTER, Illinois

telefonas (562) 2727-2728 — Valandos: 8 - 9 PM kasdien
kas antrą šeštadienį 8 AM - 3 PM

Lietuvio savininko vaistinė

—**MARGIS DRUG STORE**—

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario, M6R 2M9
Telefonas 535-1944 ir 535-0312

Priima "ONTARIO DRUG BENEFIT" receptus

Vaistai, kosmetika, prekės ir kt. Nemokamas pristatymas į namus.

Linksmų šventų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų

GENOVAITĖ IR KAZYS TREČIOKAI

Apdraudos Agentūra

376 Mercer Avenue

Tel.: (201) 687-4033

Union, NJ 07083

VITAS GERULAITIS

Namų pardavimo bei nuomavimo įstaiga ir
KELIONIŲ BIURAS

94 - 10 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421
Telefonai: (718) 847-5522 — (718) 847-9700

**SCHUYLER SAVINGS
BANK, S.L.A.**

24 Davis Avenue, Kearny, N.J. 07032

TYPES OF ACCOUNTS

Passbook Savings
Money Market Deposit Accounts — 91 day Certificate
6 Months Certificate — 1 Year Certificate — 1 1/2 Years Certificate
2 Years Certificate — 2 1/2 Years Certificate
3 Years Certificate

CALL (201) 991-7260 FOR MORTGAGE RATES

— OFFICERS —

Dr. Jack Stukas, President; Edmund Bennett, Chairman of Board;
John Nakrosis (Sr.), Senior Vice-Pres.; George Katilus, Jr. Treas.;
Eleanor Gelenitis, Mortgage Officer; Paula Wall, Student Loan Officer

DIRECTORS

Jack J. Stukas, George Katilus, Jr., John J. Salvest, John Nakrosis, Edmund
Bennett, Paul Gelenitis, Eleanor Rokas

COUNSEL

John J. Salvest
Paul Gelenitis

OFFICE HOURS:

Mon. thru Thurs. — 9:00 A.M. to 3:00 P.M.

Friday — 9:00 A.M. to 6:00 P.M.

Saturday — 9:00 A.M. to 12:00 P.M.

Drive-in Mon.-Fri. 9-6 Sat. 9-12 Walk-up Mon.-Thurs. 3-6

AREA CODE (201) 991-7260

Tik viena lietuvių taupymo bendrovė šioje apylinkėje

**Prisikėlimo Parapijos
Kredito Kooperatyvas**

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3460
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 39 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais— 9:30 — 3:30; Antradieniais— 9:30 — 3:30,
Trečiadieniais— 9:30 — 3:30, Ketvirtadieniais— 9:30 — 8:00,
Penktadieniais— 9:30 — 8:00, Šeštadieniais— 9 — 1,
Sekmadieniais— 9 — 12:30

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9:30 v. r. — 1 v. p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$200,000 (75% įkainuoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$15,000. PARDUODAME PINIGINES PERLAIDAS (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neįmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

Visiems "Lietuvių Dienų" skaitytojams linksmų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų linki

Sveikiname Šventų Kalėdų proga Lietuvių Dienas ir jų skaitytojus ir linkime laimingų Naujųjų Metų!

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Lietuvių katalikų dienraštis

leidžiamas Lietuvių Katalikų Spaudos Dr.-jos (Lith. Catholic Press.)

Kun. PETRAS CIBULSKIS, M.I.C., adm

4545 W. 63rd St., Chicago, Illinois 60629 Telef. (312) 585-9500

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga sveikiname visus brangius tautiečius ir linkime visiems kuo didžiausio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime. Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje. Trokštame, kad mūsų tautiečiai su meile ir pagarba vieni kitiems uoliai jungtųsi į tautinę, patriotinę veiklą.

Maria ir Antanas Rudžiai
Chicago, Illinois

AUDRA
travel
CORPORATION

"NAUJAMETINĖ"
gruodžio 27/88 — sausio 10/89
(Vilnius—Kaunas)
AIR FRANCE, kaina- \$2100 Kan.

"VASARIO 16-TOJI"
vasario 10-21
(Vilnius-Kaunas-Druskininkai)
AIR FRANCE, kaina- \$1989 Kan.

"PAVASARINĖ"
gegužės 14-26
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR, kaina- \$2100 Kan.

"ŠVENTINĖ"
birželio 30-liepos 16
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
FINAIR, kaina- \$2600 Kan.

"JUBILIEJINĖ"
liepos 14-25
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE, kaina- \$2220 Kan.

"GINTARINĖ PALANGA"
rugpjūčio 11-27
(Palanga)
FINAIR, kaina- \$2350 Kan.

1989 m.
kelionės
į LIETUVĄ

"SKAMBA, SKAMBA KANKLĖS!"
gegužės 26-birželio 6
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE, kaina- \$2100 Kan.

"GEGUŽINĖ"
gegužės 26-birželio 12
(Vilnius-Kaunas-Klaipėda)
AIR FRANCE, kaina- \$2600 Kan.

"ŽOLINĖ"
rugpjūčio 11-20
(Vilnius-Kaunas)
FINAIR, kaina- \$1999 Kan.

"BOBŲ VASARA"
rugsėjo 6-19
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE, kaina- \$2150 Kan.

"RUDENINĖ"
spalio 6-17
(Vilnius-Kaunas)
AIR FRANCE, kaina- \$1999 Kan.

Į kelionės kainą įskaityta: pilna kelionės kaina, mokesčiai, vizos mokestis, sveikatos, gyvybės ir bagažo apdrauda. Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų. Kainos garantuojamos — įmokėjus visus pinigus. Vietos garantuojamos — įmokėjus \$300 rankpinigių. (Po naujų metų numatomas kelionių kainų pakėlimas).

Kviečiame užsisakyti kelionę dabar!

Skambinkite: tel. (416) 769-2500. TELEX: 06-967812 FAX: (416) 763-6279
Rašykite: 2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7, Canada
Registracijos numeriai: 2559030 ir 2475066

Prenumeratoriams, bendradarbiams, platintojams ir visiems geros valios lietuviams šv. Kalėdų ir ateinančių Naujųjų Metų proga, linkime laimės ir taikos

"LIETUVIŲ DIENU"
ir
"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE"
Redakcijos ir administracija

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

IRENA ir LEONAS KRIAUCĖLIŪNAI

13400 Parker Rd., Lockport, IL 60441

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

2606 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629
Telefonai: (312) 778-6900 ir (312) 778-6901

Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų linki

J. K. VALIŪNO ŠEIMA
SOUTHAMPTON, NY 11968

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų!

PREL. JONAS SCHARNUS

ST. JOHN VIANNEY RESIDENCE
60 Home Avenue
Rutherford, New Jersey 07070

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI

Rolandas Giedraitis, D.D.S.
Danutė Giedraitienė, D.M.D.
Alma Vilkas-Stočkienė, D.D.S.

Lietuviai dantistai
3151 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039
Telef.: 660-1205

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

3352 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039
Tel.: (213) 661-5276

DARBO VALANDOS:
pirmadieniais uždaryta

antradieniais nuo 10 val. iki 7 val. vakaro
trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 10 val. ryto iki 3 val. p. p.
šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 12 val.

Kooperatyvas duoda įvairių rūšių paskolas palankiausiomis
išsimokėjimo sąlygomis ir žemiausiais procentais. Nekilno-
jamu turtu garantuotos paskolos duodamos
iki 300,000 dol.

ANTANO SKIRIAUS ĮSTAIGOJE

NOTARO PATARNAVIMAI

Patvirtinami įvairūs dokumentai ir nuorašai (Notary Public)

PAJAMŲ MOKESČIŲ APSKAIČIAVIMAS

4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca. 90029
Telefonai: (213) 664-2910 — (213)664-2919

MARGIS MATULIONIS

ATTORNEY AT LAW

412 W. Broadway Ave., Suite 204
Glendale, CA. 91204
Tel.: (818) 243-6223

MARCELLA AUGUS

President

CROWN ESCROW CORPORATION

2839 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90026
Tel.: (213) 413-3370

A. PEČIULIS

Remodeling and Construction

Savininkas — **ALOYZAS PEČIULIS**
945 — 14th St. Apt. F
Santa Monica, CA 90403

Primary

Alarm
Company

George Kaskus

Custom Security Systems
Residential/Commercial
State Lic. # LA 002631

23108 Collins Street
Woodland Hills, CA 91367

CALIFORNIA CREDIT UNION KALIFORNIJOS LIETUVIŲ KREDITO SAJUNGA

2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, California 90404
Tel.: (213) 828-7095

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

RICHARD ADAM LYGUTIS

ATTORNEY AT LAW

483 Francisco Street — Suite B
San Francisco, California 94133
24-Hour phone (415) 781-9048

Linksmų švenčių ir laimingų Naujų Metų

Inž. VYTAUTAS VIDUGIRIS

IR ŠEIMA

27923 SAN NICHOLAS DRIVE, PALOS VERDES, CA. 90274
Tel.: (213) 377-3192

Linksmų Švenčių ir laimingų Naujų Metų

SINCE 1955

Phone (213) 661-6222

RUOKIS PAINT CO.

Subdivision of Rokal Chemical Co.

Latex Base Paint for Both Indoors and Outdoors

ALL COLORS

P. O. BOX 27204
Los Angeles, Ca. 90027

J. & V. Ruokis
Owners

RŪTA, INC. — INVESTAVIMO BENDROVĖ

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, Ca. 90404
Telefonas: (213) 828-7525

Valdyba: E. Jarašūnas, A. Markevičius, R. Nelsas

ROQUE and MARK CO., INC.

Realtors ★ Insurance ★ Income Tax ★ Notary Public

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA. 90404
Phone: (213) 828-7525 Res. (213) 395-0410

ALBINAS MARKEVIČIUS ir bendradarbiai

Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujų Metų!

LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI

3352 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039
Tel.: (213) 669-9314

